

Kirvun

INKILÄN **joulu 2019**

Joulun sanoma

Niihi aikoihi sattu silviisii, jott keisar Aukustus anto rotokollan, ett koko valtakunnas pit pittää veroll'kirjotus. Tää olkii ensimmäine semmone ja sattu sillo, ko Kyreenius ol vallas Syyrias. Kaikk männiit laittammaa nimesä verolis-toloihe, jokkaine ommaa kaupunkiinsa. Nii Jooseppikkii läks Kalileast Nasaretin kaupunkist, ja män Peetlehemmi, hää ko oll lähtöjää Taaveti sukkuu.

Hää läks sinne yhes morsmaikkoose kans, joka ol melkei viimesillää. Ko hyö olliit siel, tulkii Marian synnyttämise aika. Hää pyöräytti pojan, esikoiseesa. Hää kietas lapseesa kapaloihe ja pan hänet seimee lääväs, ko heill ei olt tillaa kievaris.

Siell oll paimeni pelloooll katsomas laumaase perrää. Yht'äkkijä heijä eessä seiso Herra Enkell ja Herra kirkkaus paisto heijä ympärillä. Paimenet säikähtiit kauhiast, mutt se Enkell haastokii hell: ”Ei mittää hättää, mie kerron teill ilosen asjan, mahottoman ison ilon kaikell kansall. Teill on tännää syntynt Taaveti kaupunkis vapahtaja. Hää on Ristus, Herra. Tää on teill merkis, työ löyvätte lapsen, hää makkaa seimes kapalois”. Just sillo tull Enkeli vierell mahottoma iso sakki taivaallist sotaväkkee, ja hyö ylistiit ja veisasiit:

”Jumalall kunnia korkeuves ja maa pääll rauha ihmisill, jost hää tykkäjää oikei kovast”.

Sit ko Enkelit oll männeey takasii taivaasee, ni paimenet sannoit toisillee. ”Lähetää kiireest Peetlehemmi, sielhä myö siit nähhää mitä se Herra meill haasto”.

Hyö männiit nopiast ja löysiit Marian, Joosepin ja lapsen siin seimes makkaamas. Ko hyö tään näkkiit, ni hyö kaikill haastoit mitä heill oll täst lapsest sanottu. Kaik ne jotka kuuliit hei juttuuse, ihmetteliit mahottomast. Mut Maria kätki syvämmesä kaike mitä oll sattunt, ja mieli sitä itseksee.

Paimenet siit männiit takasii toiheesä, ja kiittiit ja ylistiit Jumalaa kaikest mitä hyö näkkiit ja kuuliit.

Kaikk olkii just silviisii, ko heil ol haastettu.

**Elämä evakoitte kielell kääns.
Matti J. Kuronen**

Inkilä

N:o 71

2019 joulukuu

Hyvät kyläläiseni

Ajankohtaisia asioita meillä Karjalan Kannaksen -juurisilla on nyt muutamakin.

E-viisumit: pyhäinpäivän kynttilämatkalla 6 urheaa pääsi kokeilemaan uutta e-viisumia Leningradin alueella. Muutamat ottivat avuksi matkatoimiston, jolloin viisumi maksoi 35,-. Muutamat taas tilasivat viisumin englanninkielisestä Venäjän viisumiportaalista, jolloin viisumi on ilmainen. Viisumiportaa-lista paperi tuli neljässä päivässä, matkatoimiston kautta hieman kauemmin. Rajalla kaikki sujui hitaasti mutta varmasti, mutta niinhän aina ennenkin...

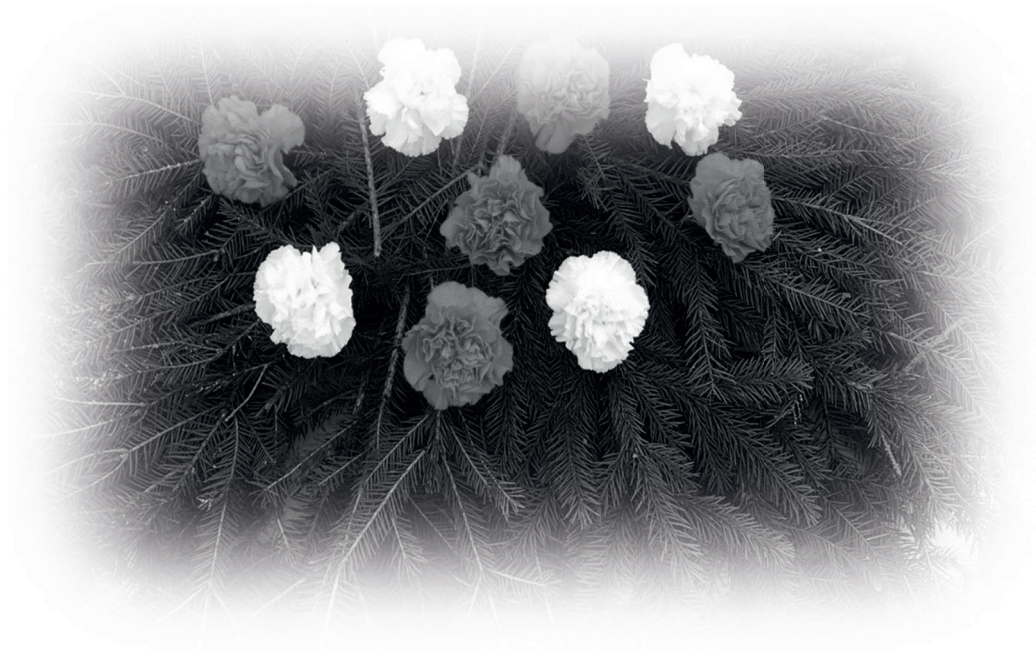
Hakemisessa pitää muistaa erityisesti valita oikea alue eli Leningradin oblasti, kirjoittaa oma nimi niin kuin se on passin kuvasivun alareunassa (esim. Päivi onkin Paeivi), tarkastaa kolme kertaa että passin numero meni oikein. Viisumia ei pidä hakea liian aikaisin, sillä se on voimassa vain 30 päivää ja sillä saa olla Venäjällä max 8 päivää eikä välillä saa käydä rajan tällä puolen.

Rajavyöhykeluvat: Kirvun paikallisyhteyshenkilöltä saimme ällistyttävän tiedon, että rajavyöhykelupa pitäisi hakea jopa 3 kk ennen matkaa. Sitten toisaalta Viipurin yhteyshenkilö sanoi että eieiei! Rajavyöhykeluvan saa vähän alle kuukaudessa. Noh. Yritämme ottaa selvää, mikä tässä asiassa on totta, ehkä sitten kuitenkin se käyttämämme parin kuukauden varoaika. Ilmoitellaan kun tiedetään...

Hautausmaa-asiat: olemme jo parin vuoden ajan yrittäneet saada sopimusta aikaan Kirvun uuden hautausmaan hoitamiseksi muistelupuistona. Paperit eivät kuitenkaan aina löydä perille tai oikealle pöydälle. Tarkoitus kuitenkin olisi saada tankkivarikon aluetta talkoilla puhdistetuksi ja vaaralliset rakennustenjämät poistetuksi ammattilaisten voimin. Olimme marraskuussa muutaman hengen porukalla hautausmaaseminaarissa Viipurissa, mutta eiväthän asiat nyt siinä ratkenneet. Jatkamme sopimushommia yhdessä Antrean ja Vuoksenrannan kanssa, kuulummehan kaikki kolme tänä päivänä samaan Kamennogorskin hallintoalueeseen.

Pyhäinpäivänä kävimme sytyttämässä kynttilät kirkolle, sankarihaudalle ja uudelle hautausmaalle. Pian on aika sytyttää kynttilät omaistemme haudoilla. Hyvää Joulunaikaa ja tavataanhan ensi vuonna taas monilla matkoilla ja Kirvu-juhlissa Kirvussa!

Inkisen kaupan Hannele

Poisnukkuneet inkiläläiset

Elvi Peltonen os. Hämäläinen

Erkki Akkanen

Einari Sihvola

Tuula Hölttä os. Kuisma

Vieno Suutala os. Kärpänen

Tuula Kairi os. Jormalainen

Martta Lukkarinen os. Laine

KIRVUN KIRKOLTA KUIVANNON KIRKKOON

Puhe Kirvu-juhlan hartaushetkessä 7.9.2019

Orimattilan Kuivannon kirkosta on muodostunut monien kirvulaistaustaisten kotikirkko. Tämä Kuivannon kyläkirkko valmistui vuonna 1931.

Kirvulaisten tänne muuttaessa heidän oma kirkkonsa seisoj vielä kirkonmäellä Karjalassa, mutta toisenlaisessa käytössä kunnes paloi 1978.

Kirvun kirkosta meillä on kuitenkin jotakin jäljellä. On muistoja, itse koettuja ja meille kerrottuja, on muistikuvia ja niitä ylläpitäviä valokuvia.

Kirkon esineistä meillä on tallessa mm. ehtoollisvälineet ja pieni kirkonkello Orimattilan kirkon tornissa. Kirvu-museoon saimme äskettäin nykykirvulaisilta kaksi palaa Kirvuun jääneestä, hajonneesta isostakin kellosta.

Mutta ennen kaikkea olemme saaneet pitää Kirvun alttaritaulun, joka juhannuksena 1944 pidetyn lähtöjumalanpalveluksen jälkeen irrotettiin puukolla kehyksistään ja laitettiin evakkokuormaan. Nyt taulu on Orimattilan seurakuntasalissa.

Kun kirvulaiset tulivat Kuivannolle, heitä vastassa oli tämän kirkon alttaritaulu, joka esittää ristiinnaulittua ja häntä surevia naisia. Aivan talvisodan alkupäivinä 1939 paikalleen asetetun taulun maalasi Impilahdella syntynyt Väinö Hervo.

Kuivannon alttaritaulussa yhdistyvät suru ja toivo. Naiset surivat menetettyä poikaa ja ystävää. He eivät vielä ymmärtäneet, että Jeesuksen risti tuli merkitsemään elävää toivoa heille ja koko maailmalle.

Ensimmäinen evakkosukupolvi tuli murheelisina tähän kirkkoon, jossa avautui myös toivon näköala: Jeesuksen risti, ainoa toivo.

Tämän hartaushetken käsiohjelmassa näette kuvat Kuivannon ja Kirvun alttaritauluista. Kirvun vuonna 1911 valmistuneen, Alexandra Frosterus-Sältinin maalaaman alttarikuvan aiheena on Kristuksen taivaaseenastuminen.

Kristus nousee ikään kuin tavoittamattomiin. Mutta tämä on vasta ensimmäinen ajatus, jonka kuva herättää. Maalaus esittääkin tapahtumaa, joka teki mahdolliseksi hänen läsnäolonsa ajasta ja paikasta riippumatta. Hän, joka on taivaassa, ei ole sidottu vain yhteen paikkaan. Hän voi olla läsnä kaikkialla.

Kristus on läsnä Kuivannolla kuten hän oli läsnä Kirvussa, evakkomatalla, uusissa oloissa ja on läsnä tässä tänään.

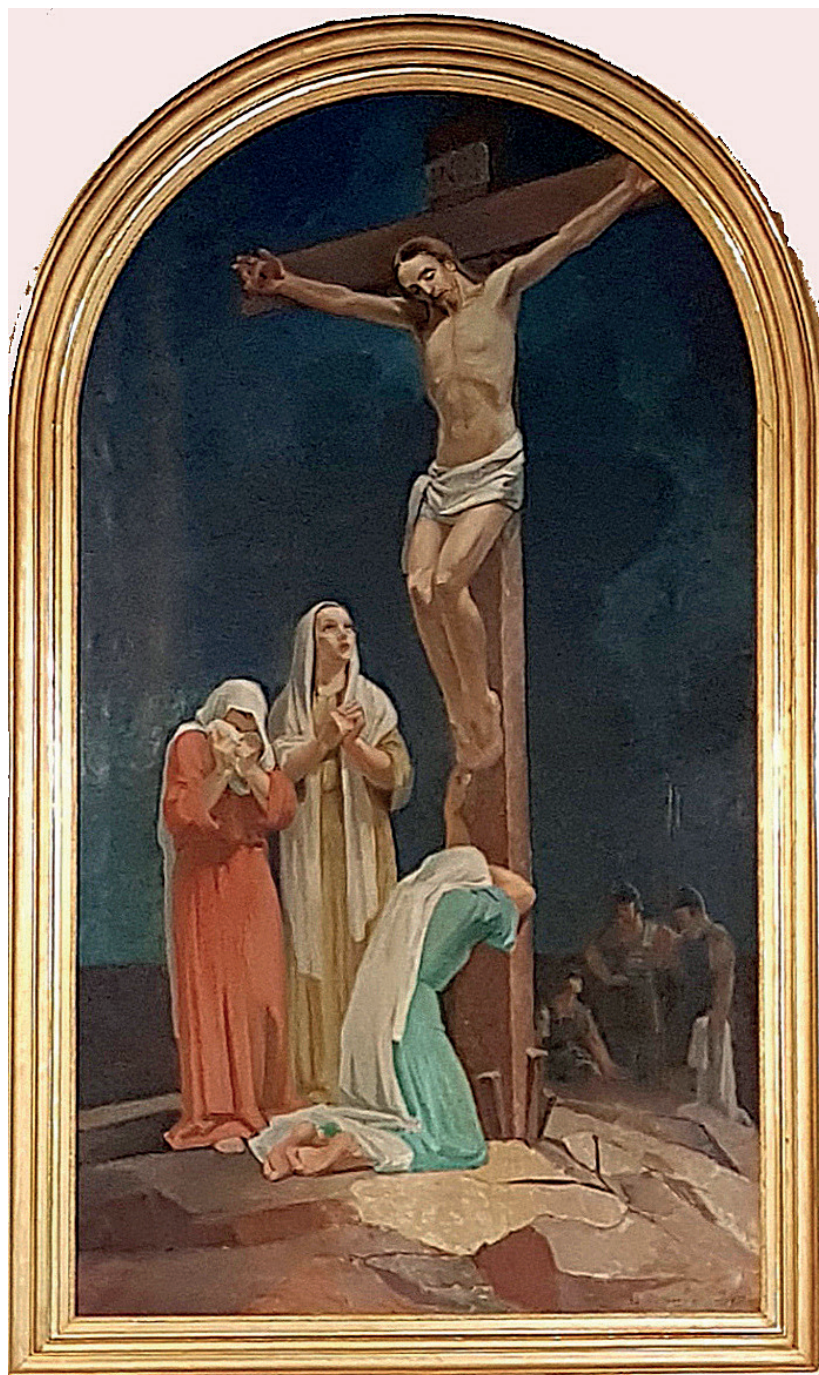
Merkkinä Kristuksen läsnäolosta Nyky-Kirvussakin on sinne noussut ortodoksinen Pyhän Arkkienkeli Mikaelin kirkko. Ensimmäistä kertaa 75 vuoteen Kirvussa on oma kirkko ja pappi.

Alkuvirressä lauloimme, että ”on riemu, kun saan tulla sun, Herra, temppeliis”. Tätä iloa ja kiitollisuutta ilmentävät myös Karjalaisen kansan messun sanat ja sävelet, joita saamme tässä juhlahartaudessa oppia ja laulaa.

Heikki Jääskeläinen

Kirvun kirkon alttaritaulu.

Kuivannon kirkon alttaritaulu.

Tarina alkoi Inkilän Juhannus 2019 -lehdessä

Laurila Tepo tarina Kirvu murteel

Elettii lokakuu alkupäivii ja sillo se yhten aamun se uotettu lumsae ol tosasja. Maa ol peittynt noi kymmenä senti vahvusel pehmiäl lumkerroksel ja kujaseinustalt se miu uus mahakelkkai pääs neitsytmatkallee. Mie siin kotpihal piene kokkeilu jälkee läksi mahakelkkaa vetäe kävelemmää tietä pitki kenekää viel jälkkii jättämää tietä. Ja kyl lummee tulleet kelkajälet näyttiit ihmeellisilt, miu isse tekemä kelka jälet! Teppo ol tietyst jo mänös mukan, niiko se tahto ain olla. Miul juolaht mielee, jot Helisevä joe yläjuoksul Tamme pauni tai alempan jokvarres olt Naati Marti Mylly ja Saha voisiit olla sopivat käyntipaikat. Tultii kohtaa, mis päätös siint, et männääks Tamme paunil vai Naati sahal pit tehdä. Siin teien risteykses päätökseks tul, et männää sahal ja myllyl käymää.

Teppokii pysähty siihe risteykse tuntumaa, mut läks het miu perässäi seuraamaa minnuu, mut kyl se välil pysähty ja tökkäs kuono syväl lummee ja kuuluvast haistel, et oiskoha siel mahollisest myyrä tai hiir popsittavaks. Kaunista kelka jälkee tul siihe myllytielkii. Ei myö viivyty kauaa siel saha ja mylly pihal eikä siel kylläkää olt mittää näkyvää toimintaa. Siin lumises maisemas Helisevä-jok vaikutti vähä synkä tuntuselt, vaikk sen ves ol tos kirkasta. Sen kauempmaa en mie malttant siin maisemass viipyy, ja nii myö oltii jo mänös takasii kottii.

Mikä sielt töröttääp...

Myö oltii Tepo kans jo lähel sitä kohtaa, mis mie jahkaili mänömatkal, ett kumpi tie myö valitaa. Ko mie vilkasi etteepäi, mie huomasi, et mänömatkal siihe risteysalueel miu jalajäle vieree ol kulottunee ruoho ja lume alt ilmestynt vinottai pystyss töröttävä penaalii muistuttava vähä isomp vihree-harmaa laatikko. En vielkää käsitä, mist miul väläht, et ota Tuomo se mahakelkka syllii ja tallaa mänömatkal tulleihi jalajälkii sen risteykse yl männessäis. Liekö miu suojelusenkelii miul tuon viisauve antant, nii mie ainakii uson täs tätä tarinaa kertoissai.

Loppu kotmatka suju kommelluksitta ja sisäl Laurila tuvas mie kerroi siint laatikost, ja miu settäi Ville ol käymäs koton lomal. Ko hää kuul, mitä mie kerroi, hää sano, jot männääs kassomaa, mitä siel oikee on. Pitkä aitariuku Ville käsis myö varovast lähestyttii sitä teie risteysaluetta. Paikal Ville rupes sil aitariu karell tönkimää sitä näkyvis ollutta laatikoo hyvi varovast. ”Tääh o venäläine polkumiina!” hää totes ja varmast ties nii oleva. Varovast kulkie myö mäntii kottii ja siel koko pere sai kuulla millases paikas mie oli Tepo kans seikkailt.

Asiast ilmoitettii Kirvus sijoitetuil sotilasviraomaisil ja pikavauhtii pioneeriryhä tul paikall. Toettii, ett Tuomo ja Teppo olliit kävelleet polkumiinakentän läpi kaks kertaa, ees–takasii, mänö- ja tulomatka! Ihmettelemistä riitti Laurila tuvas, ko tuo koko juttu ol saatu selvitetyks ja ilma minkäälaisii vammoi. Nyt mie täs kaheksakymmentneljävuotisen oon kijoittamass tätä kokemaani, ja juuri TEPO ansiost. –”Onneks miu jalkai olliit tuolloi v. 1941 tuo verra pienemmät, jot ne mahtuit sinne polkumiinoje välillä!” Kyllhä se polkumiina näkyviitulo ol selväst Tepo touhui. Pien välpala ois tehnt Tepo mielest hyvää ja siin kohass myyrä tuoksu tul Tepo nennää ja pien kaapasu siin kohass nost sen polkumiina pystyy. Laurila tuvas juotii helpottuneina äitini keittämä sumppikuppone noie pioneer-ryhmä poikii kans, ja elämä jatku seuraavin päivin nii ko ennekii.

Teppo ossaa käyttäytyy

Vaik Tepo pit hengiss pysyäksee tuon reilut puoltoist vuotta jahata myyrii ja hiirii, ei silt puuttunt hyvii käytöstappoi tuvaskaa. Ko talo väk ol ruokapöyäs ja ol päästy jo iha loppuvaiheisii, ni Teppo ilmesty siihe

pöyvä istuva tutu ruuva-antaja vieree istumaa ja nost kevyest etutassu siihe häne polvellee muistuttaaksee, et älkäähä häntä jätä ruuatta. Kohtha se Tepo lautane ol piripintanaa ruuatähteitä ja seuras uus vaihe Tepo ruokailus. Enneko se lautane pantii lattial, pyyveettii Teppoo sanomaa "kova sana" ja kylhä sielt varmast tul "hau". Mutt jos ruokalautase antaja sanokii, jot eihä tuo kelpaa, sano kovempaa, ni kylhä sielt tul se kova HAU-kii ja ruuva popsimine voi alkaa.

Toiselaista Tepo käytöstä, vällei älykkyyttä se osotti täl taval. Jos siin tuvas illaistujaisis kysäs Tepolt,ett männääks myö huomeaamun oravii metsästämää, ni hää läks siint paikast het viereise kammari ove kuonollaa avate sinne, hyppäs hetekall, nous takajaloillee seinää vaste ja alko nuuhkii seinäll piippu alaspäi riippuvaa haulikkoo. Tuo jälkee hää tul tuva puolel kysyjä luo, vilkas häntä silmii, heilautti häntääsä ja käi rauhallisest utelija jalkoi juuree leppäämää.

Teppoha ol erttäi hyvä oravakoira ja nii sitt seuraavan aamun se oravametsäl lähtö tapahtu. Topi-setä otti sen hauliko sielt kammariseinnält ja mie, Laurila Tomi, oti vast saamai pienoiskiväri olallei ja työnsi penniläiset, pienoiskiväri sen aja pienimmät panokset, tasku pohjal. Teppooha pit viel viritellä ja se käi tällei. Tepol sanottii, ett siulha o nenä rääs, ei tuollasel nenäl oravii löyvä, niistähä nennäis. Nii Teppo heilautti kuonoaa ja tuhautti nenästää selkee nenä niisto. Mutt jos hänel sano, jottei tuo kelpaa, ni tulha se kunno tuhauskii ja metsästysretk voi alkaa. Hyvvii oravametsästyspaikkoi olliit Helisevä-joe rinteet Kaalatokse takan ja Haukkavuore kuusikot. Tuolt Haukkavuore rinnekuusikost mie elämäi ensimmäise orava sai tiputetuks penniläisell Tepo haukust. Nykysii miu aika männöö suurelt osalt oravii ja lintui kiikarointii ja aurngokuka siemenii tarjoomissee niil.

Toise kerra taipaleelle

Pari vuuve aikan kerkes maailmal tapahtuu monelaista, eikä pysyväst rauhast olt varmuutta. Miu isä ja äiti tuntuit aavistava jollai viisii tulevii aikoi jo siin vaihees, ko Teppo ilmesty sielt heinäpello ojust. Kuuli heijä jutteleva ja sanova, ett jos lähtee pittää uvestaa evakkoo, Teppoo ei toista kertaa jätetä, vaa se otetaa mukkaa.

Ja toeksha tuo muuttu kesäkuus 1944, ko Neuvostoliito hyökkäys kannaksel pakotti kirvulaiset uvestaa evakkoreisul. Kahtee hevoskärrii pakattii tärkeimmät kimpsut juhannukse aato aatton ja Topi-setä ja Elma-sisko ohjastamin hevosvaljakoin ja äitin taluttaman Lely-nimise lehmä sekä muu lehmäkarja kans lähettii Laurilast, miu syntymäkoistai uudemma kerra evakkoo. Maamäe ja Aholakylä kautta matka jatku koht Rautjärvee ja Putikkoo. Teppo ol kiinnitetty hihnastaa Topi-setä ohjastama hevoskärrivaljako etummaisee reunatolppaa ja ylämäiss se tuntu ymmärtävä, et hänekii pit ottaa vastuuta kärrikuorma etenemisest, ainakii talutushihna kiriäl ja läähättäe kiel suust ulkon sitä ylämäkossuutta mäntii.

Matkateko suju tietyst hittaapuoleisest ja jossai tievarre maalaistalos myö saatii yöpöy. Äiti ol kerent viime tingas enne lähtöö leipoo muutama sekaleivä ja maito ja voiha olliit isse asjass meijä mukan koko aja, ett ei meijä tarvint nälkää matkal nähä. Ja kylhä se "leipäressu", keitetty maitoo puotetut leiväpalat voinokeree kans, pit 10-vuotiaa poja vassa kylläsen. Ko myö oltii kulettu par päivää, myö tultii Rautjärve tienoil, Saimaa vesistö rannoill ja ies olkii nyt uvelaine matkaamine.

Jalkasii, proomu ja viel junaskii

Par päivää myö sil paikall oltii ja uotettii, et meijät siirretää johokii proomuu, mill matkaa pit jatkaa. Ei totisest olt helppoo saaha lehmii kiipeemää sinne proomuu poikkittaisil kappeil listoil kolme neljä lanku levvyistä jyrkkää rappusiltaa ylös ja sit viel alas proomu pohjal. Hevoset kuorminee jätettii matkaamaa

teitse etteepäi, niittä ei voitu lastata sinne proomuhi. Ei myö siin vaihees tiijetty, mis myö seuraava kerra tavataa. Äiti lehminee ja mie Tepo kans lähettii neljä proomu letkas jatkamaa evakkomatkaa Saimaa-vesil. Sitä myö ei tosiaa tietty, mihi meitä oltii viemäs.

Auringo porottais siihe proomu keulaa sijottuneihe Tuomo ja Tepo pintaa sai aikaa sen, ett vast ikkää tervattu proomupinta tarras Tepo turkist melkosii karvatukkoi, jotka mie heiti Saimaa vettee lullimaa. Mut sit tapahtu se Saimaa seilailu pahin vaihe. Just ko myö oltii sen hiljasta vauhtii puksutteleva proomujono kans siin Olavilinna vuolaimmass ja kappeimmas kohas, ni eiks palopillit ruvenneet soimaa ilmahälytykse merkiks. Ko ne jälkpääss tulleet proomut heiluit puolelt toisell ja tuntu, jot ne rysähtää siihe

Olavilinna kappeiko kivseinää, ni kyl Tuomo ja Teppo tärisiit. Tuo pelotunne helpottu jo kuitekii, ko siin yläpuole sillapaikkeil sireni soitti, jott hälytys o ohi.

Onnellisin, ettei mitää pahempaa sattunt, meijä vesmatka jatku johokii Naarajärve paikkeil. Siel meijät majotettii johokii vanhaikottii tai johokii sellasee. Joka tappaukses siin laitokse piha-aitauksis kuleksi vanhalt näyttävii ukkoi ja mummoi ja heijä touhuumine tuntu jotekii kummalliselt. Tuol Naarajärvel myö viivyttii par päivää ja sithä myö saatii härkävaunuis jatkaa evakkomatkaa ja tulliitha Topi-setä ja Elma-siskokii hevoskuorminee sinne Naarajärvel. Ei meil tässäkkää vaihees olt tietoo, mihi myö oikei ollaa mänös. Joka tapaukses Pönttövuore tunnelis, pilkko pimiäs tehty matka pätkä tuntu Tuomost ja Tepost vähä pelottavalt. Ko sit evakkojuna pysähty ja kuormaa alettii purkaa, ni asemarakennukses luk Kankaanpää. Ja just Kankaanpää tul olemaa meijä senhetkine sijotuspaikka.

Asemalt myö kulettii hevoskuorminee ja lehminee noi kymmenä kilometri päähä, Vihteljärvel, Kulhua-nimisee issoo maalaistalloo. Siel myö nukuttii yhe huonee lattial nii ko sillit suolas ja iha suureks yllätykseks lutteita ja torakkoil ol iha vilisemäl. Lopulline meijä sijotuspaikka ol pari kilometri pääs, kenkätehtailija lisak Koskela omistama harmaa hirstorppa Moisio.

Moisiooha se Tepo evakkomatkakii päätty. Tuon kesän mie paimenteli meijä lehmii maantie varsil ja Teppo ol usjast miu ratton siel omis touhuissaa. Sova jälkee messätyöt olliit Suomes kovas vauhis. Niitä töit tekkiit miehet joka talos. Yhten talven mie läksi miu settäi Ville ja Teppo-koira kans oravajahtii Suodennieme suuntaa. Ei meil oikei oravajaht kunnol onnistunt, liekö johtunt kiriäst pakkasest. Mut yllätys, yllätys. Ko myö oltii jo lähel Moisioo ja kulettii Ville kans väljähkös messäs avaraa polkuu, ni Teppo innostu haukkumaa yhe iso männy juurel vimmatust. Mie hiivi varovast yhe iso kuuse juurel nähhäkse, mitä siel männylatvas oikei on. No sielhä ol komia koppelo, eli naaras mессo. Mie kysäsi hiljasel äänel Villelt, et saanks mie yrittää pinoiskivärilläi ampuu sitä mессoo. Ville nyökkäs ja nii mie aloi tähätä siel männylatvas istuvaa lintuu. Sain varmaa sitä iso kuuse runkoo vaste pietyks pienarii nii tukevast, et se koppelo tulla mätkäht yhel laukauksel. Tuo koppelo on ainut ja viimine metsälintu, minkä mie o ampunt. Ko miu äiti sit laitto paisti siint koppelost, ni kylhä se hyvält maistu – Tepostkii.

Meijä lopulline sijoituspaikka ol Hyvinkää, nii ko se ol jo olt talvsova jälkeekii. Se ol nii sanottu pika-asutustila, mut se ol samal ns. kylmä tila, mikä tarkotti, ettei siel olt minkäälaisii rakennuksii, eikä neliöökää peltoa. Meijä Kirvus sijaint Laurila-nimine kot-tila ol v. 1936 saant Enso maatalousnäyttelyis kunniakirja, ko se ol olt sama Ovaska suku isännöimän jo Kustaa Vaasa ja Mikael Agricola ajoist keskajalt. Vanhempai olliit tuoho aikaa Laurila isäntä ja emäntä. Sen takkii myö tahottii, et uuest kot-tilast tulloo Jussilaurila. Myö asuttii välaikasest Kittelä-nimise maatalo yhes assuirakennukses ja sielt pari kilometri pääst käytii päivittäi Jussilaurilaa raivaamas ja rakentamas. Teppo ja Topi-setä olliit siel Kitteläs meijä mukan, nii ko ennekii. Yks Tepo tekemä keppone juolaht viel tuol ajalt mielee.

Nii ko jo Kirvus, Topi-settäi ol tääl Hyvinkäälkii innokas metsä- ja kalamies. Vantaajokkee lähel ko myö asuttii, ni siint ol nii helppo piipahtaa kevvääl joel piisamii rauvoll pyytämäs. Yhten lauantain Topi-setä vei taas pyvykset Vantaa rantaa ja Teppo ol tietyst mukan. No koitti sunnuntaiaamu ja Topi-setä tais olla vähä kohmelos eikä heränt iha aikasii ylös. Mut Teppo ol teräkunnos ja läks hyvis ajoin Vantaalle tirkistelemmää, olik rautoihi jäänt mahdollisest joku otus. Ja niipäs sit olkii. Yksis rauvoiss ol piisam jäänt kiipelii. Teppo ko ol jo nii mont kertaa näyttänt meil, mitä hää ossaa, ni seuraava temppu ei sitkää lie nii kummalline. Teppo tempas piisami rautonee suuhuusa ja säntäs siint oikopäätä meijä rappusii ettee. Ja kui ollakaa, Topi-setä token unepöpperöst ja män ulos rappusil haukottelemmaa. Samas silmäräpykses Teppo tempas maast piisami rautonee ja puotti sen Topi-setä varpail ja rupes kassoo killittämmää häntä silmii, ikkää ko sannooksee, et enk mie ookkii hyvä koira. Ja totisest sitä Teppo ol.

Jouluks 1949 myö saatii Jussilaurila talo siihe kunto, jot myö voitii taas männä ihka ommaa kottii. Mie oli äiti ja Elma-siskoi kans aato-aattoiltan siivont meijä uuve koi joulukuntoo ja myö maattii lattial se yö, ko kaikk petikampeet olliit viel Kitteläs. Miu issäi Pappa ja Topi-setä olliit Tepo kans viel sen yö siell evakkotalos. Aamul heijä pit sit tulla kimpsunee ja kampsunee hevoskuorma kans KOTTII, JUSSILAILAA. Mut kui sit käikää! Tuon yön Teppo nukku viimise unneesa. Liek hää ymmärtänt, et hää on jo tehnt sen minkä koira tehä voip! Siin kärrikuorma pääl miu ja koko perree uskolline ystävä ja hengepelastaja sai viimise kyyvi kottii. Tepo viel lämpöne ruumis sai Jussilaurilas seuraavan kevvään viimise leposija, ko mie maa sulettuu kyynelsilmi kaivoi häne viimise leposija siihe iso kive vieree omenapuu juuree. Kyneleet silmis mie tääkii loppulausee kiruta. KIITOS TEPPU, ET MIE TÄS VIELÄKII OO!

Tepon tarinan on kirjoittanut Tuomo Ovaska

Kuvat: luontoportti.com, et-lehti, pixabay

Kynttilämatka Viipuriin ja Kirvuun 1.-2.11.2019

Minä nousin Mäntsälästä pikkubussiin ja siitä se matka alkoi klo 9. Matka meni mukavasti Inkerin vieressä istuessa ja rupatellessa. Viipuri-hotellista saatiin huone ja illallinen Slavjanskaja trapezassa. Siellä nostettiin maljat syntymäpäiväsankareille. Minä sain saunatakin!

Viipurissa hautausmailla sytytettiin kynttilöitä.

2.11. aamulla oli Kirvuun lähtö. Hautausmailla sytytettiin jälleen kynttilöitä. Sairalan kahvilassa oli ruokailu ja kakkukahvit, jonka jälkeen kotiinlähtö.

Kotona olin 22.30 Seppo Rautaman kyydillä. Minä kiitän teitä kaikkia Heikkiä, Helenaa, Raimoa, Tuulaa, Hannelea, Seppoa, Sirpaa, Jaria, Teijaa, Mattia, Päiviä, Inkeriä, Annelia, Kaijaa ja Artoa lahjasta!

*Joulun aikaa rauhaisaa
Vuotta hyvää alkavaa*

Ritva Nurmi

KARJALAN KUNNAILLA KELLLOT NE KAIKU

Karjalaisen kansan messusta. San. ja säv. Tapani Nuutinen.

1. Karjalan kunnailla kähköset ne kukkuu, Luojansa kunniaksi laulaa.
Oksalla yönsä tiaisetkin nukkuu nauttien taivaista rauhaa, nauttien taivaista rauhaa.
2. Karjalan kunnailla kellot ne soittaa kutsuen kirkkoon kansaa.
Karjalan kunnailla köyhä kansa huokaa, Herransa puoleen se huutaa, Herransa puoleen se huutaa.
3. Karjalan kansan syvämessä soipi rinnatusten itku ja nauru.
Karjalan kansan sielusta voipi nousta kivun kiitoslaulu, nousta kivun kiitoslaulu.
4. Laupias Herramme aina olet läsnä kaikilla elämämme teillä.
Anna meille usko, että olet tässä ja armollasi siunaat meitä, armollasi siunaat meitä.

Perhealbumi

Urho Kuisma 90 vuotta heinäkuun 6. päivänä 2019

Vietimme sukulaisväen kesken Urhon syntymäpäivää täällä meillä Lahden Myllypohjassa.

Esko Kuisma (Urhon vanhimman veljen Laurin poika) ja vaimonsa Maija ja tytär Terhi kyyditsivät Urhon ensin Orimattilaan. Orimattilassa teimme hautausmaalla kierroksen sukulaisten haudoille. Sinne on haudattu meidän ukki ja mummo Simo ja Saima Kuisma, sisar Raija ja muita läheisiä sukulaisia. Urhon opastuksella meille on nyt tullut tutuiksi missä kunkin viimeinen leposija on.

Hautausmaakierroksen jälkeen matkasimme tänne Lahteen meille syömään ja juomaan jälkiruoaksi kakkukahvit. Muistelimme menneitä ja tuoreempia tapahtumia, kohotimme sankarille onnittelumaljat sekä ojensimme hänelle kukat ja Kirvun Pitäjäseuran lahjan, Kirvu-lippalakin.

Toivotamme Urholle terveyttä ja siunattuja vuosia.

Inkeri Keijamaa

kuvat: mk

*Inkilän Joulu ja
Inkilän
kylätoimikunta
onnittelevat
ikinuorta Inkilän
poikaa!*

Lauri Aarnikka muistelee

Miksi en kysynyt ja kysellyt silloin, kun he vielä elivät?

Kun olin aikuinen, niin vielä silloin elivät äitini ja isäni äiti. Sota oli vienyt isäni. Äitini isä, isoisäni, oli kuollut jo v. 1922, paljon ennen syntymääni. Isäni isä kuoli v. 1948, samoin äitini äiti, mutta äitini ja isäni äiti elivät. Mutta minä en kysellyt, eivätkä he paljon kertoilleet.

En siis tiedä paljoakaan sukuni menneiden sukupolvien elämästä. Tiedän sukuni jäsenten nimiä, syntymä- ja kuolinpäiviä

katkeamattomasti 1500-luvulta asti, mutta millaista heidän elämänsä oli ollut, mitkä olivat heidän elämänsä surun ja ilon aiheita, siitä en tiedä juuri mitään.

Halusin, että lapseni ja lastenlapseni tietävät Eeva-puolisoni ja minun elämästä enemmän kuin mitä olemme heidän kanssaan jutelleet. Kirjoitin elämäni tarinan, tai ainakin osan siitä, ja painatin muisteloni kirjaksi Saksassa. Nyt Inkilä-lehden sivuilla haluan vähän muistella isääni ja äitiäni, joille Inkilä, Merola ja Paavilanmäki olivat heidän nuoruusvuosiensa rakkaimmat seudut.

Kesäkuussa 1938...

Löysin kerran v. 1993 edesmenneen äitini valokuvien joukosta hääkuvan. Valokuvassa on yli 100 ihmistä. Naiset keveissä, kesäisissä juhlaatteissa, miehet tummissa puvuissa, kravattit kaulassa, lapsetkin parhaat päällään. Edessä keskellä kuvaa istuu hääpari. On kesäkuun 9. päivä 1938.

Sää näyttää suosineen juhlaväkeä. Ruokaa hääväelle tietysti tarjottiin ja myös tanssimusiikkia ainakin kahden haitarin voimalla, kertoo valokuva. Kuva on otettu Yrjänän tilan pihamaalla Kirvun pitäjän Merolan kylässä. Sulhasen, nyt siis aviomiehen, nimi on Yrjö Akkanen. Vaimon nimi on Anna, tyttönimeltään Niukkanen. Hänen kotitilansa on läheisessä Paavilanmäen koulupiirissä, Ihakselan kylässä. Vähän aikaisemmin Anna ja Yrjö ovat vastanneet myöntävästi papin tahdotko

-kysymykseen. Heistä oli tullut aviopuolisot toisilleen. Seuraavan vuoden lokakuun 2. päivänä synnyin minä. Silloin heistä tuli äitini ja isäni. Isäni sain pitää vain vuoden ja 10 kuukautta, äitini yli 50 vuotta.

Missä Yrjö ja Anna olivat toisensa löytäneet? Ehkä se oli tapahtunut Ihakselan seurojentololla, joka aluksi oli maalaisliiton omistama, mutta myöhemmin mukaan tulivat urheiluseurat ja nimi muuttui Edistysseurojen taloksi. Ehkä musiikki toi heidät lähelle toisiaan. Isä soitti viulua ja mandoliinia ja varmasti osasi laulaakin, äiti kuului Paavilanmäen sekkuoroon. Tai ehkä Minna Canthin näytelmä Anna-Liisa, jossa molemmat olivat näyttelleet, isä Anna-Liisan sulhasen roolin ja äiti Husson roolin.

Äitini kotitilasta Mattilasta minulle on jäänyt muistijälki pihapiiristä ja rakennuksista, mutta vain hämärä. Valokuva kertoo, että paksuista hirsistä päärakennus oli rakennettu. Lähellä virrannut Kuunjoki tarjosi hyvät uintimahdollisuudet.

Sukupolvet ja suuret perheet

Äitini syntyi 24.4.1905 Kirvussa. Hänen isänsä, siis isoisäni, oli talollinen Matti Juhonpoika Niukkanen, joka syntyi 19.2.1855 ja kuoli 5.5.1922. Äitini äiti, siis isoäitini, oli Anni Jaakkimantytär Illi, joka oli syntynyt 11.4.1868. Hän kuoli 16.1.1948 Mäntsälässä. Lapsia Annille ja Matille siunaantui seitsemän: Paavo, Juho, Mari, Saima, Elina, Aino ja äitini Anna. Äitini oli lapsista toiseksi nuorin, nuorin oli Aina. Vähitellen lapset avioituivat ja jättivät kotitilansa Juhoa ja äitiäni lukuun ottamatta. Juho jatkoi isänsä Matin jalanjalkia sekä maanviljelijänä että pirttilijelijänä. Hänelle ja vaimolleen Emmalle

syntyi yhteensä 10 lasta, joista yksi tyttö kuoli ihan pienenä. Muut, siis serkkuni, olivat Meeri, Kalle, Maire, Kauko, Mirja, Matti, Raili, Pentti ja Kauno. He ehtivät kaikki syntyä ennen minua.

Avioiduttuaan äitini muutti Yrjänään, isäni kotitilalle. Aika siellä jäi lyhyeksi. Talvisota alkoi marraskuun lopussa 1939. Isä puolusti rintamalla itsenäisyyttämme, äidistä ja minusta tuli evakkoja. Jatkosodan aikana pääsivät Inkilän ja Merolankin karjalaiset palaamaan vähäksi aikaa kotiseudulleen, mutta uusi evakkotaival alkoi kesällä 1944. Sotien jälkeenkin äitini piti minusta hyvää huolta. Hän tuki aina koulunkäyntiäni ja opiskeluaani yliopistovuodet mukaan lukien. Äitini kuoli 9.1.1993 Meltolan sairaalassa Tammisaarella. Liian monesta asiasta jäi minulta kiitos hänelle sanomatta.

Isäni Yrjö Akkanen syntyi 7.9.1907 Inkilän Merolassa Yrjänän tilan vanhimpana poikana. Perinteisesti perheen vanhimman pojan etunimi 1500-luvulta lähtien näyttää olleen juuri Yrjö tai Lauri. Isän veljen nimi oli Paavo. Perheeseen kuului isä-Yrjön ja äiti-Anna-Maria Juhontytär o.s. Henttosen lisäksi kuusivuotiaana kuollut Helmi-sisko. Isoisäni oli syntynyt 9.6.1883 Merolassa ja kuoli 6.9.1948 Kärkölässä. Isoäitini oli syntynyt Kirvussa 16.10.1887 ja kuoli 7.7.1980 Kärkölässä.

Orvon osa ja isän ikävä

Kerran luin sotaorvoista kertovan kirjan ”Isän ikävä”. Kirja pysäytti muistelemaan, herkisti. Olinhan ollut alle kahden vuoden ikäinen isäni kuollessa Porvoon sotasairaalassa elokuussa 1941. Jonkinlaista turvattomuuden tunnetta isän puuttuminen toi nimenomaan

lapsuuden aikaan. Myöskään ainoaksi lapseksi jääminen ei ole tuntunut kivalta asialta. Eräässä valokuvassa keväältä 1941 olen isän sylissä n. puolitoistavuotiaana. Pitkähkö, hoikka ja komeahan hän näyttää olleen. Isän kuolemaan oli siitä muutama kuukausi. Isän hautajaisissa olen valokuvassa isän avonaisen arkun äärellä itkien äitini sylissä. Illalla nukkumaan mentäessä olin sanonut ”ei oo itää enää”.

Mielenkiintoista on, että samoilta seuduilta isäni suvun kanssa oli lähtöisin eräs Matti Akkanen. Matti luki ylioppilaaksi Viipurissa, jatkoi opiskeluaan Turun yliopistossa nimellä Matthias Akiander aivan samoina vuosina J.L. Runebergin, J.V. Snellmanin ja Elias Lönnrotin kanssa. Asialla ei voi enempää ”pröystäillä”, koska laajaa sukututkimusta ei ole tehty. Hyvin todennäköistä on, että Matthiaksen ja isäni suvun kantaisä on kuitenkin sama. Matthiaksesta tuli professori. Isäni kotitila, Yrjänä, sijaitti Alajärven rannalla, joka Yrjänän kohdalla oli paremmin joki. Lähellä sijaitsevassa Kuunustainen-nimisessä, yli neljä kilometriä pitkässä järvestä Yrjänällä oli omat kalavedet.

Isäni urheiluharrastuksista ja arvomaailmasta kertoo kuuluminen v.1901 perustettuun urheiluseura Kirvun Vilkaaseen ja Kirvun Suojeluskuntaan. Veljensä ja parin muun nuoren miehen kanssa isälläni oli paikallisissa tilaisuuksissa soittanut orkesteri. Talvisotaa seuranneessa jatkosodassa, jossa isä palveli alikersanttina 2./JR 46:ssa, päättyi hänen elämänsä Porvoon sotasairaalaan (2. SotS) 7.8.1941. Kuukausi ja kaksi päivää myöhemmin hänen veljensä Paavon elämä päättyi oman sotilaan vahingonlaukaukseen. Äitini papereiden joukosta löysin nimimerkki

L.S:n paikalliseen lehteen kirjoittamat muistosanat isästäni. Niistä on osa tässä: ”Poismenosi koski minuunkin niin kovasti, etten voi sanoin kuvata, sillä olit parhaita miehiä. Sinua tulevat kaikki ystäväsi muistamaan. Toivoit aina Karjalaan pääsyä, mutta niin ei käynyt. Et ehtinyt nähdä kotirantasi laineita, kun tuli kutsu iäiseen kotiin kauniina kesäiltana sotasairaalaan. Mutta olit onnellinen sankari, sillä vaimosi oli kuolinvuoteesi äärellä. Sait vähän aikaa levätä vieraan kirkkomaan mullassa, mutta nyt olet kotipitäjäsi sankarihaudassa toisten aseveljien rinnalla.... Olit työn ja tarmon mies ja hyvä jokaista kohtaan. Kotipuolella olisi työtäsi ja tarmoasi tarvittu rauhankin päivinä. Vaimosi ja pikkupoikasi jäivät vaille rakkaansa huolenpitoa. Olit omaisillesi kaikki kaikessa. Ei ole pienempi myöskään isäsi ja äitisi suru”.

Isäni haudattiin Mäntsälän hautausmaahan, mutta siirrettiin jatkosodan aikana Kirvun sankarihautaan. Kirvun sankarihaudoilla kävin 60 vuotta isän kuoleman jälkeen. Se oli herkistävä hetki.

Sukunimemme vaihdoin 1960-luvulla. Aarnikka -nimen ottivat silloin myös serkkuni Paavo perheineen ja serkkuni Pentti. Suojasin nimen.

Lauri Aarnikka

Karjala-lehden Kirvu-liitteestä vuodelta 1971

Miten Kirvu sai sähkön?

Vielä tämän vuosisadan kahdella ensimmäisellä vuosikymmenellä oli sähkö saanti Kirvussa varsin vähäistä. Joillakin myllyillä saattoi olla pieniä sähkögeneraattoreita, joiden avulla saatiin sähkövirtaa lähimmän ympäristön tarpeiksi. V. 1912 Kirvun huopatehdas rakensi Ovaskan koskeen oloihin nähden huomattavan suuren sähkölaitoksen, olihan sen 8 metrin korkuinen patokin valubetonista. Tämä laitos alkoi omien tarpeiden lisäksi jakaa virtaa Ovaskan kylään, Kirkonkylään sekä Maamäen ja Aholan kyliin. Joessa oli kuitenkin vettä vähänlaisesti ja niin saattoi kuivina aikoina esiintyä häiriöitä sähköjakelussa.

Iäkkäät ihmiset muistavat vielä miten vapaussodan aikaan 1918 polttoöljyä oli vaikeasti saatavissa. Silloin täytyi monin paikoin turvautua vanhaan pärevalkeaan.

Kun sitten Imatran voimalaitoksen rakennustyöt alkoivat v. 1921 ja muutamaa vuotta myöhemmin alettiin valtion toimesta vetää sähköjakelujohtoja maakuntaan, kutsui Viipurin läänin maanviljelysseura Etelä-Karjalan kuntien edustajat syksyllä 1924 neuvottelemaan maakunnan sähköistämistä. Kirvun kunnanvaltuusto yhtyi hankkeeseen ja valitsi kunnan edustajiksi maakunnalliseen sähkötoimikuntaan Tahvo Tahvolan (ent. Velling) Vilho Hämäläinen ja Lauri Jortikan. Pohjamaksu hankkeeseen liittymisestä oli 2200 mk.

Kirvun osalta sähköistyshanke edistyi siten, että v. 1927 asetettiin kunnan oma sähkötoimikunta asiaa hoitamaan. Toimikuntaan tulivat Tahvo Tahvola, Vilho Hämäläinen, Juho Akkanen, Lauri Jortikka ja Juho Huusman,

sekä lisäjäseniksi Juho Niukkanen ja Yrjö Velling. Seuraavan vuoden alussa kutsui toimikunta koolle yleisen kokouksen, jossa päätettiin perustaa Kirvun Sähköosakeyhtiö. Sen osakepääomaksi määrättiin 900 000 mk jaetuna 100 mk:n suuruisiin osakkeisiin. Kunta merkitsi osakkeista 4 000 kpl, loput jäivät sähköntajien merkittäviksi, kuten tapahtuikin. Kun hanke oli laaja ja kustannukset suuret anoi Etelä-Karjalan sähkötoimikunta valtiolta 10 milj. mk lainaa maakunnallisten linjojen vetämiseksi. Tämä laina myönnettiin, ja Kirvu sai siitä 600 000 mk, mikä suuresti joudutti hankkeen toteutumista Kirvun kunnan alueella. Vuoteen 1940 mennessä koko kunnan alue oli sähköistetty. Mainittakoon, että v. 1938 oli Kirvussa ns. pitäjälinoja 77 km ja kevyempiä kylälinoja 117 km, sekä niiden välillä 29 muuntajaa. Kuluttajia oli samaan aikaan 771 ja heillä 7 577 valopistettä.

Kunnallisneuvos Tahvo Tahvolan työpanos Kirvun sähköistämässä oli erittäin huomattava. Hän ajoi asiaa tarmokkaasti, sekä toimi Kirvun Sähkö Oy:n toimitusjohtajana ja Etelä-Karjalan sähköyhtymän puheenjohtajana koko niiden toiminnan ajan.

Mikko Verta

Kuva: Pixabay

Inkilän Juhannus 2000 -lehdestä

Talvisodan joulu Inkilässä 60 (nyt jo 80) vuoden takaa

Lunta ja pakkasta oli sinä talvena paljon, kuten varmaan kaikki muistamme. Isäni oli joutunut lähtemään ”sinne jonnekin”. Kotini oli siinä sahan lähellä rullaradan vieressä, punainen talo. Meillä oli hyvä kellari pihassa, ja sinne äiti laittoi pommitusten pelossa perunasalvojen päälle pressuja ja mattoja pehmikkeeksi, jos siellä joudutaan olemaan ilmahälytysten aikana pitempäänkin. Öljylyhty riippui katossa valoa antaen, kun ilmahälytysten ja pommikoneiden lähestyvän äänen kuultua kiirehdimme kellariin.

Tuli sitten jouluaaton aatto, ja lähdin Sulo-setäni kanssa metsästä joulukuuset hakemaan. Setä oli jo silloin vähän haavoittunut sodassa, mutta joulukuusen hakuun hän kyllä pystyi, ja oli sairaslomalla. Sulo-setä hakkasi tai sahasi toisen kuusen mummolaan (Matti Heikkinen) ja toisen kuusen meille kotiin (Vilho Heikkinen). Kun ne kuuset sieltä pak-susta lumesta saatiin, olisi niissä alaoksissa ollut toivomisen varaa, ja vähän niitä yritettiinkin parannella. Kun se aattoaamuna jal-kaan asetettiin ja koristeltiin, niin näyttihän se oli.

Äiti touhusi jouluruokien valmistamisessa ja oli jo edellisinä päivinä leiponut piparit, tortut ja pullat ja tietysti karjalanpiirakat. Totta kai autoin äitiä mielelläni kaikessa. Sitten päivällä odottamaton iloinen kohokohta, kun isä tuli kotiin. Hän oli saanut lomaa ja tuli tavarajunassa, jonka vauhti oli hiljainen korkean ratavallin kohdalla, jolloin hän hyppäsi pak-suun lumeen. Mitään vahinkoa ei tapahtunut. Äidillä ja minulla oli ilo suuri, kun isä ovesta sisään astui. Koko kolmihenkinen perhe

Kuva: SA-kuva

sitten jouluaterialle, ja joulu tuntui joululta. En muista montako päivää isä sai olla luonamme, kun taas piti lähteä ”sinne jonnekin”.

Joulun jälkeen ja pitkin talvea oltiin äidin kanssa Helmi-tädin ja Kalle-kummin (Kalle Hulkko) kotona monet yöt pelon vuoksi, kun oma kotimme oli niin lähellä sahaa ja pommikoneet sitä vaanivat. Mummolassa koulun lähellä ollessa mentiin sotilaiden tekemiin sirpalesuojiiin ilmahälytyksen kuultua.

Hulkoilla oltiin silloinkin, kun meidän pihaan hiekkakäytävälle putosi pommi yön aikana. Se ei muuten rikkonut taloa, mutta

kaikki ikkunat menivät rikki, ja yksi nyrkin kokoinen sirpale meni kahden seinän läpi keittiöön. Näin ei ollut enää kotiin menemistä asumaan. Se pommitus oli kai jotain aikaa helmikuuta. Desanttien laskeutuminen lähettyville alkoi minua pelottaa.

Evakkojuna Inkilän asemalta lähti 8.3.1940. Siinä äiti ja minä myös lähdimme. Mukaan sai vain ottaa muutamia tarpeellisia astioita ja vaatteita, sekä ruokaakin. Hidasta oli junalla matkan teko, välillä seisoen ilmavaaran aikana. Muistan kuinka Riihimäen tai oliko se Hämeenlinnan asema-alueella tarjottiin meille matkalaisille lämmintä ruokaa. Siinä samassa junassa mummo ja ukki Matti Heikinen olivat mukana, sekä Hulkot ja Hilda mummo.

Äidillä oli kuitenkin haave saada ompelukone mukaan, vaikka ei mitään huonekaluja. Pakattiin se koppa huolellisesti riepumatolla narujen kanssa käärien, ja joku kyyti vei sen asemalle. Minä vein murheissani uuden polkupyöräni kellariin pakoon. Evakkojunan pääte piste oli Siuro. Sieltä sitten kuorma-autolla pressut korvissa Hämeenkyröön Suojeluskunnantalon ensimmäiseksi yöksi. Siellä saatiin kaikki ruokaa. Mikä parasta sitten oli, kun kerrossänkypeteille voitiin pitkästä aikaa käydä nukkumaan ilman huopattossuja ja päällysvaatteita.

Seuraavana päivänä meidät kaikki kuljettiin eri perheisiin. Meille äidin kanssa sattui kauris Kilpijoki-huvila Mahnalan kylässä. Siellä ystävälliset rouva ja herra ottivat meidät vastaan, olivat järjestäneet yläkerrasta äidille ja minulle huoneen, sekä Siitosen Hannalle ja Veikolle. Tietysti rouva tarjosi ruokasalissa kahvit tykötarpeineen.

Ilouutinen tuli radiosta 13.3.1940, että rauha on tullut. Ei tarvinnut enää mustia pimennysverhoja laskea alas ikkunassa. Kevättä kohti oltiin menossa, lumi alkoi sulaa sen verran, että sain poimittua lumen alta sen verran puolukkoita, että äiti sai keittää puolukkasoppaa. Oli ehkä toukokuun alkupäiviä, kun isä pääsi pois armeijasta ja tuli meidän luo. Hassua oli, kun isälle ei otettu Inkilästä lähtiessä vaatteita, niin nyt ei ollut mitään päälle panna, vaan piti lähteä niitä hankkimaan.

Isä alkoi heti järjestellä asioita ja haki itselleen työpaikan Karkusta. Sinne me sitten kolmisen muutettiin, isä työhön ja minä kouluun. Taisi äitikin olla siellä työssä ja olikin. Isä tietysti oli välillä sotamaisemilla Lapissa, mutta isännöitsijä Antti Reimi anoi hänet vapaaksi Inkilään työnsä pariin.

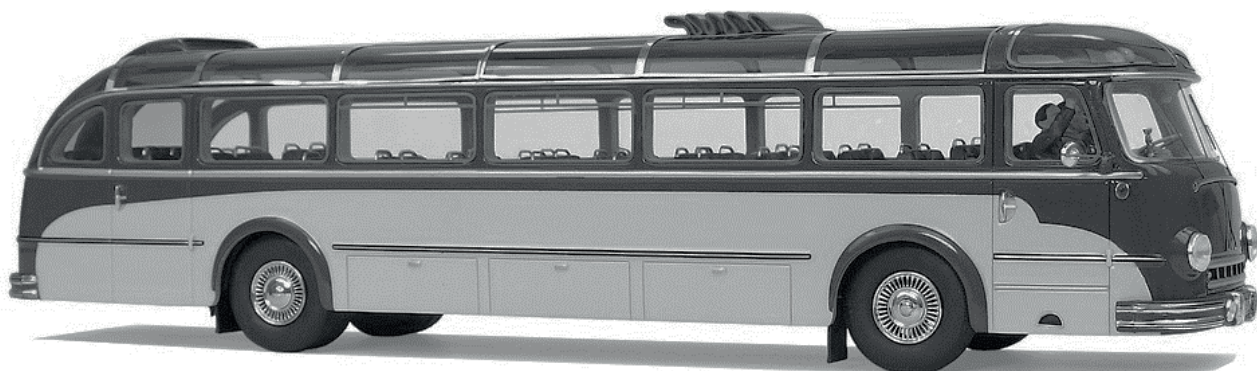
Inkilään muutto oli syyskesällä 1943 ja minä joulukuksi -43. Lyhytaikaiseksi tämä muutto kävi, sillä juhannuksena 1944 alkoi toinen evakkomatka, joka johti Sulkavan kautta tänne Savonlinnaan 1945.

Oma perheeni on täällä kasvanut aviomiehen myötä kolmella tyttärellä ja kahdella lapsenlapsella. Viidenkymmenenkolmen avioliittovuoden jälkeen tämä ehtoapuoli tuntuu ihan hyvältä edelleen.

**Kirj. Eila Ahokas os. Heikkinen
Kirjoitus on julkaistu Inkilän Juhannus
lehdessä nro 32/2000**

Matkoja Kirvuun vuonna 2020

Matkan ajankohta	Ilmoittaudu	Matkan järjestäjä	Yhteyshenkilö
21.-22.5.2020	viimeistään 12.3.2020	Kirvun Pitäjäseura ja Inkilän Kylätoimikunta	Sirpa Suvanto sirpa.suvanto@pp.inet.fi 040 715 1619
5.-6.6.2020	viimeistään 3.4.2020	Kirvun Kirkonkylän NS	Riitta Nikulainen riitta.nikulainen@gmail.com 0400 970 164
10.-11.7.2020	viimeistään 29.4.2020	Kirvun Pitäjäseura	Sirpa Suvanto sirpa.suvanto@pp.inet.fi 040 715 1619
1.-2.10.2020 Täydenkuun ruskamatka	viimeistään 3.8.2020	Inkilän Kylätoimikunta	Pentti Tomminen tomminen.pentti@gmail.com 050 305 1027
30.-31.10.2020 Pyhäinpäivän kynttilämatka	viimeistään 28.8.2020	Kirvun Pitäjäseura	Hannele Inkinen hannele.inkinen@kolumbus.fi 050 581 2434

Kuva Pixabay

Inkilän ja Sairalan 4. yhteistä kyläpäivää

vietetään lauantaina 22. elokuuta 2020

Järvelän seurakuntakeskuksessa, osoite Sammalistontie 1, Järvelä.

Merkitse kalenteriin!

Seuraa ilmoittelua Inkilän nettisivulla (inkila.yhdistysavain.fi), Inkilän Facebook-profiilissa (facebook.com/groups/117550663323/), Kirvun nettisivulla (kirvu.fi), Kirvun Facebook-profiilissa (facebook.com/groups/kirvu/) ja tietysti

Inkilän Juhannus 2020 -lehdessä!

Inkilän Juhannus 2019 -lehden kansikuvan henkilöt tunnistettiin heti:

vas. Iida Pakarinen, Eino Pakarinen, Jussi Anttonen ja Selma Anttonen, kuva on suunnilleen vuodelta 1935.

Inkilän Kylätoimikunta toivottaa lukijoilleen

Hypää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

Inkilän kyläkirja kolmannelle kierrokselle

Lauantaina 2.3.2019 juhlittiin Lahdessa kirvulaisen Inkilän kylän kolmatta kyläkirjaa. Uusin kirja kertoo paitsi mustavalkoisista ajoista ennen vuoden 1944 lähtöä, myös värikkästä paluusta vuodesta 1991 eteenpäin. Vuonna 1982 julkaistu [loppuunmyyty] Muistojen Inkilä -kirja painettiin uudelleen ja siihen lisättiin toinen mokoma kuvia ja muistoja vuosilta 1991-2018 teemalla Muistojen Inkilä – Kotikylämme Karjalassa.

Inkilän Kylätoimikunnassa oli jo pitkään mietitty, miten saamme ensimmäisestä kyläkirjastamme uuden painoksen. Se saattaisi olla nykydigiteknikalla helppoakin. Mutta kannattaako tehdä täsmälleen samanlaista kirjaa uudelleen... Tekstiosa inkiläläisten muistoista oli valmistunut vuonna 1986 nimellä Kopossilla kahe puole ja sitä on edelleen saatavana. Mikä kiinnostaisi entisiä ja uusia lukijoita? Paavo Aarnikka sen sitten sanoi ääneen: tehdään vaan uusi painos vanhasta Muistojen Inkilästä, mutta lisätään siihen kuvia siitä, miltä Inkilässä näyttää nyt, millaisia reissuja sinne on tehty, miten paikat ovat muuttuneet.

Kymmeniä tapaamisia, satoja kuvia

Kylätoimikunta innostui ja nyt on uusi kirja tullut painosta. Kolmisen vuotta kuvien keräilyyn, valintaan ja käsittelyyn meni, mutta tulos on mainio. Kirjatoimikunta, johon kuuluivat Riitta Hämäläinen, Inkeri Keijamaa, Pentti Tomminen ja jo mainittu Paavo Aarnikka kokoontuivat kymmeniä kertoja ja tekivät valtavan valintatyön. Kuvia tuli yli 20 henkilöltä paperisina ja digimuodossa. Kirjan taittoi Minna Hölttä.

Julkistustilaisuudessa Kylätoimikunnan puheenjohtaja Teija Sipiläinen kiitti kirjatoimikuntalaisia ja kaikkia, jotka antoivat kuvia käyttöön. Lämpimät kiitokset menevät myös Kirvu-Säätiölle, joka avustuksellaan mahdollisti kirjan painamisen. Tilaisuuteen tervehdyksensä toivat myös Kirvu-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Seppo Rautama ja hallituksen puheenjohtaja Hannu Henttonen, jotka kiittivät inkiläläisiä aloitteellisuudesta kirjojen tuottamisen saralla.

Uudet kartat ilahduttavat

Kirjatoimikunnan jäsen Pentti Tomminen on tunnettu kädentaidoistaan. Hänen käsistään ovat lähteneet myös uudessa kirjassa olevat kauniit kyläkartat, joissa tienvarsia koristavat nyt talot, eivät pelkästään pisteet. Pentti kertoi työn etenemisestä ja luki kirjan uuden osan alkusanat, jotka kertovat paljon Inkilässä kävijöiden tunteista ja muistoista näiltä – jo 30 vuodelta – jolloin kylillä on käyty.

Inkilän Grand Old Gentleman Urho Kuisma kävi kotikylässään ensimmäisen kerran sitten vuoden 1944 lähdön jälkeen jo vuonna 1989. Silloin reissu siskon kanssa päättyi epäonnisesti miliisin pahnoille ja Viipurin rajavartiostoon. Hieman silloin jännitti, mutta hengissä selvittiin. Noihin aikoihin ei ollut mahdollista yrittää rajavyöhykkeellä sijaitsevaan Inkilään, lupia ei myönnetty.

18-vuotias Eemeli Sipiläinen on käynyt Inkilässä jo kymmenen vuoden ajan. Hänellä on Inkilässä suvun kotipaikka ja siellä on hienoa käydä, vaikka äidin juuripaikoilla ei olekaan muuta kuin kivijalkoja. Mutta upeat järvenrannat on ja jälkiä majavista, joita alueella on ollut perinteisesti aina.

Urho ja Eemeli kävevät jälleen toukokuussa Kirvun Pitäjäseuran matkalla. Uusia kuvia otettiin jälleen.

Hannele Inkinen

Väriliitteen kuvat: Heikki Jääskeläinen ja Pentti Tomminen

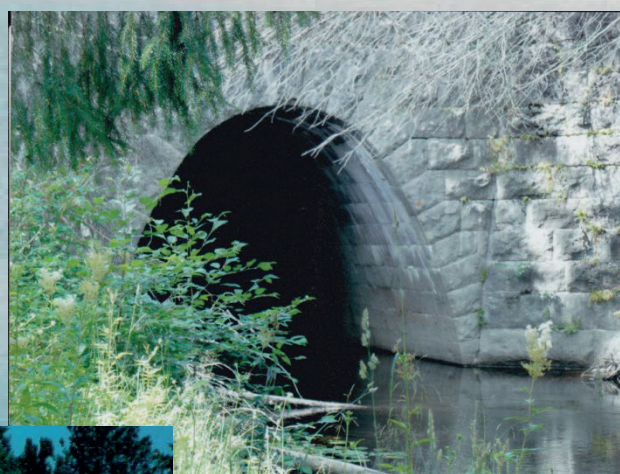
Muistojen Inkilä

Kotikylämme Karjalassa

Kirjatoimikunnan jäsenet Pentti Tomminen, Paavo Aarnikka ja Inkeri Keijamaa. Toimikunnassa oli myös Riitta Hämäläinen, joka puuttuu kuvasta.

**Urho ja Eemeli esittelevät
ylpeinä uutta
Muistojen Inkilä -
kuvakirjaa
kirjan julkaisupäivänä
2.3.2019 Lahdessa**

**Kuunustaisen aalloilla
otteita kirjan
kuvituksesta**

KIRJAUUTUUS - Kuvakirja Muistojen Inkilä, Kotikylämme Karjalassa
Muistojen Inkilä -kirjan uudistettu painos nyt tilattavissa.

Kirjan alkuosa on vanha tuttu mustavalkoisin kuvin kuvitettu teos vuodelta 1982.

Uusi osa käsittää värikuvia Inkilästä ja Inkilän matkalaisista vuosilta 1990-2018, noin.

Hinta 25 €, lisäksi postikulut 9,90 €/kirja, 2kpl postikulut 11,90 €.

Tilaukset:

teija.sipilainen(at)elisanet.fi puhelin 050 500 0477
tai noutamalla

LAHDESTA

Inkeri Keijamaa
Paavo Aarnikka

inkeri.keijamaa(at)phnet.fi
paavo.aarnikka(at)luukku.com

puhelin

0400 582 952
0400 498 390

KÄRKÖLÄSTÄ

Raimo Suni

raimo.suni(at)phnet.fi

050 589 2365

KUIVANNOLTA

Pentti Tomminen

tomminen.pentti(at)gmail.com

050 305 1027

HELSINGISTÄ

Hannele Inkinen

hannele.inkinen(at)kolumbus.fi

050 581 2434

RAJAMÄESTÄ

Riitta Hämäläinen

riittahannele.hamalainen(at)gmail.com

040 574 1114

Taasha myö tavattii!

Inkilän-Sairalan kyläpäivä 24.8.2019

Kolmas kerta toden sanoo, toteaa vanha sanonta. Ja oikeaanpa osui. Inkilän ja Sairalan kylien väki kokoontui kolmansille yhteisille kyläjuhlille elokuisena lauantaina Kärkölän seurakuntakeskukseen. Väkeä oli kiitettävästi ja hauskaa tuntui kaikilla olleen.

Päivä alkaa aina hyvin, kun ennen virallista ohjelmaa nautitaan Kahvila Tähtien valmistama herkkulounas. Ja päättyy hyvin, kun lopussa arvotaan kymmeniä pikkupalkintoja. Mutta siinä välissä on paljon ohjelmaa.

Kirvun Vilkkaan historiasta ja nykytoiminnasta uusilla asuinsijoilla kävi kertomassa yksi soutujoukkueajatuksen isistä, soutujoukkueen johtaja **Vilho Salminen**.

Muistoja Inkilästä ja Sairalasta

Inkilän poika **Urho Kuisma** muisteli miten sotavankileiri ja sen asukkaat näkyivät ja vaikuttivat Inkilän arkipäivän elämään. Pienen pojan silmin katsoen kaikki oli kovin jännittävää, mutta yleisesti sotavangit olivat perin sävyisää väkeä. He osallistuivat työhön mm. maataloilla. Kiinnostava aihe herätti paljon kiinnostusta ja keskustelua.

Sairalan tyttö **Martta Korhonen** puolestaan muisteli ”ko käytii junilla, ko käytii junnii päästämäs”. Junan saapumista odotettiin ja kuikuultiin ketä Sairalan asemalle saapui. Asemalla näki monenmoisia mielenkiintoisia matkustavaisia, jotka jatkoivat pirssillä matkaansa Luonnonparantolaan.

Rouvashenkilöiden yllä olevia uusimpia muotiluomuksia ihailtiin ja nähtiinpä asemalla useammankin kerran lentäväksi suomalaisiksi nimetty komistus **Paavo Nurmi**. Pienet tytöt eivät junalla päässeet matkustamaan, mutta lohdutukseksi isä toi sisaruksille Viipuriin kohdistuvilta matkoiltaan pieniä makoisia tuliaisia.

Näyttelijät kävivät kaupassa

Ohjelmaan kuului perinteisesti Inkilän pojan **Pentti Tommisen** käsikirjoittama näytelmä. Tällä kerralla kävimme ostoksilla M. Inkisen kaupassa, jossa itse kauppias **Mikko Inkinen** meitä hyväntahtoisesti palveli ja piipahdimme vielä Inkilän asemalla junnii päästämäs.

Hyvinhän näytelmästä taas selvittiin, vaikka näyttelijät tutustuivat rooleihinsa aamupäivällä juuri ennen juhlan alkua. Ja sitten tietenkin laulettiin monet laulut yhdessä ja juotiin kahvit.

Kaikki hyvä loppuu aikanaan. Mutta kaikki hyvä myös jatkuu aikanaan. Ensi vuoden elokuussa taas juhlitaan Järvelässä. Sitten jo neljättä kertaa.

Iloisiin näkemisiin!

Teija S.
Inkilän kylätoimikunnan pj.

Mikko Inkinen ja Pentti Tomminen, kauppias ja asemamies.

Juhlavieraita oli salin täydeltä.

Olisko noin: KARJALAISET

- **Karjalainen ei kertakaikkisesti osaa käyttäytyä täysin asiallisesti.** Aina on jotain liikaa. Joko sitä istuu tuppisuuna tai sitten mennä meuhkaa niin maan pirusti. Usein lentää lasia ja lautasta, hyvässä tahdossa ja puhtaassa vahingossa. Eihän sitä voi asiaansa selväksi tehdä ilman, että selkeästi käsillänsä huitoo kun heikkomielinen tuulimylly. Joko sitä heti heittäytyypi liian läheiseksi ja kertoo viidessä minuutissa koko elämäntarinansa, tai sitten ei sano juuri mitään. Keskitietähän ei ole. Kaiken saa anteeksi kuitenkin, kun sanoo että ”Yritä ymmärtää, olen Karjalasta”.

- **Karjalainen luonne menee todella vaikka läpi harmaan kiven.** Tapoja kuitenkin luovalla karjalaisella on, ja paljon. Kukaan ei sano, että ne olisivat viisaita, mutta jälkikäteen voi todella sanoa, että kaikkea kokeiltiin. Ei on vastaus, minkä karjalainen persoona hyväksyy huonosti. Kaikesta voi aina neuvotella, pakottaa tai hellästi huutaen suostutella.

- Karjalainen itkee ja nauraa samaa aikaan. Välillä tätä persoona tuntematon henkilö saattaa luulla, että karjalainen olisi jotenkin löyhä päästään. Tämä ei pidä paikkaansa. Karjalainen on tunnepersoona, mikään ei jätä kylmäksi ja jos jättää, on jossain vikaa.

- **Temperamentti.** Nollasta sataan nanosekunnissa. Koskee iloja ja suruja. Karjalaisella on häät tulossa, ja suunnitellessaan niitä, ei voi tehdä muuta kuin itkeä. Ja sitten nauraa sille räkäisesti, että pitääkin itkeä. Koskaan

ei ympäristö karjalaista tuntematta, voi olla aivan varma siitä, missä tunneskaalassa nyt mennään. Naamasta näkee kuitenkin usein ainakin sen punaisen värin, mikä on tyyppilinen hehku nassussa karjalaisen suuttuessa. Savu nousee samalla korvista, joten tunnetilasta ei oikein voi erehtyä.

- **Uskoo hyvään kaiken jälkeen.** Karjalaista, joka luonteeltaan on perin hyvätahtoinen ja ihmisrakas, on valitettavan helppoa välillä huiputtaa. Ihmisten keskellä viihtyvänä persoonana altistaa itsensä usein noloihin tilanteisiin, joista selvittää karjalaisella hurrilla huumorilla. Ongelmissa myös tuo tulisi sielu usein on, niihin ajautuu vain kuitenkin hyväntahtoisuuttaan.

- **Luonne on avoin ja välitön.** Hyväntahtoiseksi hölösuuksi nimetty. Jos ette usko, tulkaa meille kylään. Ja äänekäs. Kaikkea pitää myös selvittää suurin elein ja esimerkein. Karjalainen on iloinen joka solullansa, löytää yleensä kaikesta pahasta paljonkin hyvää. Logiikka saattaa kuitenkin olla aidon karjalainen, eli aivan hukassa.

- **Ruoka.** Karjalainen on perso hyvälle luonnonläheiselle ruoalle. Keskivartaloon kertyy usein muutama vararengas, eihän sitä tiedä koska joutuu seuraavan kerran ruoatta olemaan. Joten syödään nyt kun saadaan ja hyvin syödäänkin! Ja nauretaan samalla. Joten karjalaisessa ruokaseurassa kannattaa aina olla mukana yksi ensiaputaitoinen, heimlichin

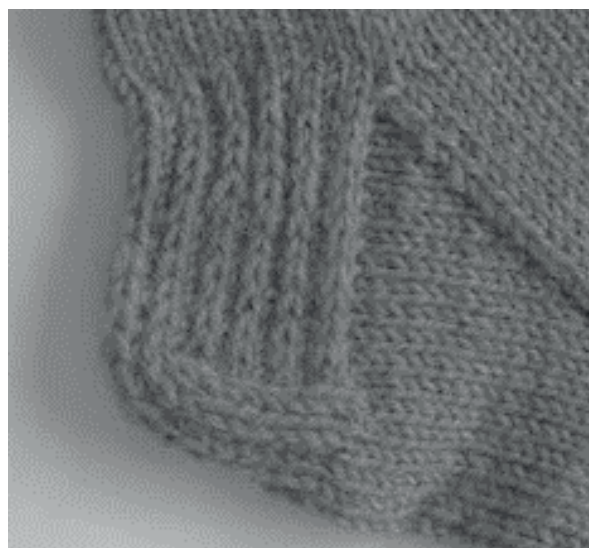
otteen osaava, joku kuitenkin rykäisee lihanpalan henkitorveen nauraessaan.

- **Matkailu.** Karjalainen pärjää hienosti Välimeren maissa, tinkiessään torilla tarjoksista. Kielitaitoa ei tarvita, elekieli on sen verran näyttävää ja helposti tajuttavaa. Mutta karjalaista ei saa kusettaa, ainakaan niin että jää kiinni. Muuten tulee tupenrapinat ja basaarista kuuluu muhkea ”@!#\$”!

- **Paneutuminen.** Asioista kiinnostutaan ja todella. Turha yrittää taivutella karjalaista pois innostuksensa parista. Asiaan perehdytään suurella innolla ja tarkkuudella sekä siitä osataan sitten kaikki. Ja jos ei osata, niin opetellaan. Soitellaan keskellä yötä ystäville ja sanotaan ”en mie halluu häiritä, mutkun tää sukan kantapää ei nyt toimi. Anteeks kovasti, mutta mie haluan nyt tän osata”! Puhelun jälkeen tajutaan, että ehkä asia olisi saattanut voida odottaa seuraavaan päivään.

- **Suhde muihin.** Hämeen hitaat ovat karjalaisille pahoja tapauksia. Ne toimivat oikeasti hitaasti! Ja pohtivatkin vielä «noooh, josko tuosta, tai enpä tiedä, tokkopa”: tässä vaiheessa karjalainen huutaa ”@!#\$” ja tarttuu toimeen. Vetäisee metsän tyhjäksi puista, kun piti joulukuusi kaataa.

- **Kilometrien päähän näkyy hohto, joka karjalaisesta naisesta lähtee.** Hedelmällisyyden ja äitiyden perikuvia nuo naiset ovat. Ja itse piruja ”niinä päivinä” sekä viikon ennen ja jälkeen. Tai sitten ne siivoavat, hullun lailla puunaavat tuvan nurkat, lakanakaapit ja maustehyllyn. Sitten itketään kun on selkä kipiä viikon kestäneestä siivousurakasta, mutta ”enhän mie muuta voinut, kuka muu ne olisi siivonnut”.

Lähde: Facebook

Karjala-lehden Kirvu-liitteestä vuodelta 1971:

HELSINGIN KIRVU-KERHO

Sotien jälkeen joutui moni karjalainen etsimään itselleen ”leipäpuuta” parhaimmaksi katsomallaan tavalla, jopa vaihtamaan kokonaan ammattiakin niin kävi myös tämän kirjoittajan. Kirvussa harjoittamani maanviljelyksen jouduin vaihtamaan puolustusvoimain ammatteisotilaan tehtäviin. Monien vaiheiden ja vuosien jälkeen sain siirron Helsinkiin Ilmavoim. esikuntaan, josta 1950-luvulla terveydellisistä syistä erosin.

Helsingissä on paljon kirvulaisia, joista monet esittivät toivomuksen yhteisistä kokoontumisista. Minä puolestani ryhdyin laatimaan kirvulaisten nimi- ja osoiteluetteloa. Pääkaupungin lehtien välityksellä siten kutsuttiin kirvulaisia joulukuun 14. p:nä 1958 kokoontumaan HOK:n kerhohuoneistoon keskustelemaan oman kotiseutukerhon perustamisesta. Monet kymmenet kirvulaiset noudattivatkin kutsua ja asettuivat kannattamaan kirvulaisseuran perustamista yhteisiä asioita ajamaan ja kotiseudun muistoja vaalimaan.

Perustavaa kokousta valmistelemaan valittiin toimikunta, johon tämän kirjoittajan lisäksi tulivat maist. Aulikki Ylönen ja majuri E.P. Hälvä. Tilaisuuteen Orimattilasta kutsuttu kunnallisneuvos Tahvo Tahvola luovutti Helisevä säätiön rahastosta 10.000 vmk ja toimeenpantu keräys tuotti 250 mk, joten meillä oli pohjasumma, jolla aloittaa.

Tammikuussa 1959 kutsuttiin koolle uusi kokous, jossa toimikunnan esittelemät säännöt hyväksyttiin ja yhdistyksen nimeksi otettiin Kirvu-Kerho, kotipaikkana Helsingin kaupunki. Yhdistyksemme kuuluu alaosastona Orimattilan Kirvu-Seuraan, johon meillä ovat kiinteät suhteet. Ensimmäiseen johtokuntaan valittiin E.P. Hälvä puheenjohtajaksi, Väinö J. Hämäläinen varapuheenjohtajaksi, sekä jäseniksi Seppo Kopra, Ilmi Uuspää, Aulikki Ylönen, Kauko Mertanen ja Eino Kääriäinen.

Pisimmän ajan ovat kerhon johtokunnassa toimineet Matti Ikävalko 11 vuotta, tarmokkaana sihteerinä ja rahastonhoitajana Anna-Liisa Kuisma 6 vuotta, sekä Vilho Kostela ja Olavi Hynninen useita vuosia ja yhä edelleen. Tämän kirjoittaja Väinö J. Hämäläinen on perustajajäsenenä kuulunut johtokuntaan alusta alkaen ja toiminut 8 vuotta puheenjohtajana, kunnes v. 1959 sai pyynnöstään eron johtokunnasta, jolloin valittiin kerhon kunniapuheenjohtajaksi. Kerhomme johtokuntaan on kuulunut lukuisa määrä entisiä kirvulaisia, jotka erilaisista syistä ovat näistä tehtävistä vapautuneet. Kerhon puheenjohtajana toimii nykyisin Pauli Eiranen.

Kerhon toiminta on ollut melko vilkasta. Ohjelmallisia ja kirkollisia tilaisuuksia kerho on järjestänyt lähes 40 kertaa. Osallistujia niissä on ollut toista tuhatta henkeä. Keron jäsenmäärä on lähennellyt sataa. Eniten

väkeä on kerännyt koolle pikkujoulujuhla, mutta hyvin kansoitettuja ovat olleet myös kerhon viisi- ja kymmenvuotisjuhlat.

Karjalaan ja erityisesti Kirvuun liittyviä esitelmää on näissä tilaisuuksissa harrastettu. Karjalan Liiton ja naapuripitäjien edustajat ovat näissä tilaisuuksissa esiintyneet. Helsingin Kirvu-Kerhon 10-vuotisjuhlassa pääjohtaja Erkki Tuuli jakoi Karjalan Liiton myöntämät ansiomerkit. Niitä saivat Väinö J. Hämäläinen hopeisen (aikaisemmin pronssinen), sekä Anna-Liisa Kuisma, Matti Ikävalko, Vilho Kostela ja kerhon naisosaston perustaja Hilda Kuisma pronssiset. Harrastusmerkkejä on jaettu 10 kpl, kaikki kymmenenvuotisen toiminnan perusteella.

Joensuussa asuva Toivi B. Palola on tehnyt kerhollemme jatkuvasti huomattavasti lahjoituksia, minkä johdosta hänet on kutsuttu kerhon ensimmäiseksi kunniajäseneksi. Ainaisjäsen on Matti Inkinen, joka korkean ikänsä vuoksi ei ole enää jaksanut käydä tilaisuuksissamme.

Kerhomme on Karjalan Liiton jäsen v:sta 1963 ja ollut edustettuna liiton vuosikokouksissa ja muissa tilaisuuksissa. Merkkipäivän viettäjiä on onniteltu ja kuoleman kautta poistuneita on muistettu.

Kerhomme puheenjohtajan aloitteesta Kirvu-Seura ryhtyi hankkimaan Kirvun pienoisviiriä, joka sitten Kirvu-Säätiön toimesta valmistui v. 1966 ja joka nyt sadoissa Kirvulaiskodeissa maan eri puolilla, vieläpä Ameriikassa saakka, muistuttamassa entisestä kotiseudusta Karjalassa.

Helsingin Kirvu-Kerho on pyrkinyt valppaasti vaalimaan kotiseudun muistoja ja tukemaan tähän liittyvää toimintaa. Se on tarpeellinen myös entisten kirvulaisten yhdyssi-teenä, sillä se ikäpolvi, joka Kirvussa varttui hoitamaan yhteisiä asioita, on suureksi osaksi mennyt manan majoille tai vetäytynyt vanhuuden lepoon.

Toivotaan tämän Kirvun liitteen välityksellä nuorisolle tarmoa toimimaan kotiseututyön merkeissä kaikissa kirvulaisissa yhdistyksissä. Lähetän kaikille kirvulaisille tervehdykseni. Toivon, että me kaikkialla muistamme olevamme karjalaisia ja kirvulaisia. Korkein synnyinmaata siunatkoon!

Väinö J. Hämäläinen

Onnittelemme tänä syksynä 60 vuotta täyttäneyttä Kirvu-kerhoa!

Yhdessä juhlaa viettäneitä 60-vuotiasta Kirvu-Kerhoa ja 65-vuotiasta Hiitolaiset ry:tä onnittelemassa Kirvun Pitäjäseura ja Kirvu-Säätiö. Vas. Kerhon puheenjohtaja Kaisu Iivonen, Hiitolan puheenjohtaja Kirsti Seppälä, onnitelijat Teija Sipiläinen, Sirpa Suvanto ja Hannele Inkinen.

Toiveeni toteutui

Onnistunut ruskamatka Inkilään 19.-20.9.2019

Se oli 19.syyskuuta alkuiltaa, kun 11 innokasta kokoontui lähtökohveille Koivumaan tilalle Kuivannolle. Kaikilla oli oma toiveensa, minne halusi Inkilässä suunnata. Minä en ollut kahteen vuoteen voinut käydä Inkilässä, joten toiveeni oli päästä vielä tänä vuonna sinne. Toinen pitkäaikainen haaveeni oli päästä veneellä Kuunustaiselle ja käymään Seurasaassa.

Kohvit juotuamme matkamme alkoi kohti Viipuria, Kirvua, Inkilää.

Osa matkalaisista jo bussissa

Matkamme vei meidät ensiksi Viipuriin. Viipuri näytti iltavalaistuksessa kauniilta, Viipurin linnan torni oli valaistu, Salakkalahti lähes tyyni, melkein täysikuu loisti taivaalla.

1½ tunnin tauon jälkeen jatkoimme matkaa, toki pysähdys Ihantalan muistomerkillä. Kirvuun, Inkilään saavuimme noin klo 2.40, ja eikö makkoomaan, miten nyt hyvän asennon sait bussin penkillä. Taisipa jokunen virkku käydä vielä yökävelyllä. Bussimme oli parkkeerattu Inkilän aseman lähelle, radan toiselle puolelle.

Aamun valjetessa aamukohvipöytä odotti bussimme vierellä herääjiä. Aamukohvit juotuamme alkoi 'takeja' tulla bussimme luokse, myös Junnan Jussi ilmestyi mukaamme. Siitä porukkamme hajaantui, kaikilla suunta selvillä.

Minä olin sopinut ystäväperheeni Pyregovien kanssa, että he ovat Inkilässä yhtä aikaa meidän kanssa. Perheestä olivat Inkilään tulleet Andrej, hänen vaimonsa Zoe ja yksi heidän tyttäristään Lisa, Lisan koira Max sekä Andrejn setä Wova, jonka datsalle (Hatakan mäellä) he olivat majoittuneet.

Minun ja Leenan päivä jatkui toisella aamiaisella Wovan luona. Andrejn kanssa kävin tervehtimässä isäni kotitalon Puistolan väkeä, Liljaa ja Viktoria.

Sitten suunta kohti Kuunustaista Andrejn autolla, jonka katolla oli pieni vene. Me kuusi: Andrej, Zoe, Lisa, Wova, Leena, minä ja Lisan koira Max autoon ja menoksi.

Tie Inkilän rantaan oli tällä kertaa kuoppainen, mutainen ja kivinen. Leenan kanssa pohdimme, oliko toiveeni päästä veneilemään väärä, hajoaako auto ennen rantaan pääsyä. Onnellisesti pääsimme Inkilänrantaan, venekuureja siellä ei ole enää ollut, sitten suomalaisten. Rannassa oli 3-

4 maasturia sekä yksi kumivene oli rannassa, josta kalastajat olivat piknikillä rannassa olevalla nuotiolla.

Vene auton katolta alas ja vesille, moottori perään, ja kyytiin ketä? Jännäsimme Leenan kanssa, että ei kait me kaikki kuusi veneeseen...

No ei toki, vaan Leenalle ja minulle pelastusliivit ja Andrej ohjaimiin.

Veneen nokka kohti Heinäsaarta, ja moottori käyntiin. Kiertelimme koko Kuunustaisen ympäri, ensin Kalliosaaren ympäri. ”Siellä Kalliosaassa on se veden pieksemä raja, mistä näkee, että Kuunustaista oli laskettu 50-60 senttiä. Kalliosaaren vieressä Hiienniemi on ollut ennen saari.” (Aaro Väisänen).

Vas. Kalliosaari oik. Leena ja Riitta Seurasaaren kalliolla

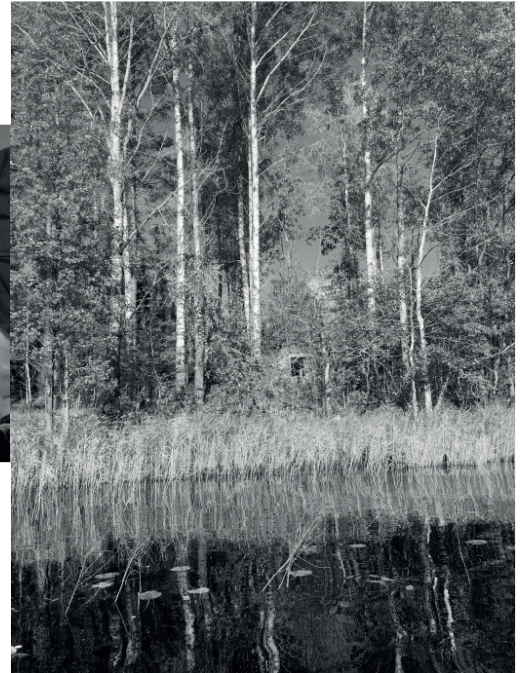
Nyt ei Kalliosaaresta kuulunut Arvolan tyttären huutoa: Tulkaa kohville! Taidettiin ehtiä vesille ennen heitä vai oisko kulunut vuosia.

Porhalsimme Mallatmakkaran ohi Seurasaareen. Jalkauduimme Seurasaareen itäreunalta. Seurasaassa vietettiin ennen juhannusjuhlia, ja se oli nuorten suosima vapaa-ajan viettopaikka. Nyt siellä kalastajat ovat olleet nuotiolla.

Aikamme saarta tutkailtuamme astuimme takaisin veneeseen. Lokkien tiiraillessa meitä Lammasluodoilta. Kiertelimme järveä, kävimme eri lahtien lähellä. Pihtlahdessa ei ollut Pihtlahden mummoa, kansanparantaja, kuppari Eeva Akkasta. ”Siellä olis saanut vassa ja selkä hyvää hoitoa

ja käsvarret ja sääret. Ol vait ko mie haastan. Se sano, et hää nyt nukkuu, ja hieroja ja hierottava nukku vierekkäin ja sit se yks kaks par tuntii ko olt nukkunut, rupes hieromaan.” (Elsa Eerikäinen).

Veneemme eteni kohti Kassinlahtea, Pihtlahtea, Nuollahtea, Hakolahtea, Somerikon rantaa, Ketveniemeä, Hietaniemeä, Ritaniemeä, Hanlahdenniemeä ja Mallasmakkaran ohi kohti Inkilänrantaa. Zoe, Lisa ja Wova olivat poimineet sieniä, mm. kanttarelleja sen ajan, kun me olimme vesillä. Kanttarelleja saimme syödäksemme iltapäivällä Zoe:n valmistamalla lounaalla.

Kuunustainen kuutamolla, oma järvemme jämerä, oli kuin se oli ihana, hopealle hohtavana. (Nimimerkki Ria)

Olimme saaneet kokea hohtavan Kuunustaisen auringonpaisteessa, ystävien seurassa.

Molemmat toiveeni olivat toteutuneet. Toiveitteni toteutumisesta olen suuresti KIITOLLINEN ystäväperheelleni (Andrej, Zoe, Lisa, Wova ja Max) ja matkanjärjestäjälle Pentille, ystävälleni Leenalle, ja kaikille muille matkalaisille KIITOS mukavasta seurasta.

Puistolan akka
Riitta Vilhon tytär

Kirvu-juhlat

Kirvussa 30.8.2020

Kirvu-Säätiö ja Kirvun Pitäjäseura ovat päättäneet järjestää vuoden 2020 Kirvun kihut lähtöpaikalla. Juhlan ajankohta on 28.-30.8.2020. Keväällä tulee kuluneeksi 80 vuotta ensimmäisestä evakkoon lähdöstä ja 80 vuotta ensimmäisistä Kirvu-juhlista, jotka vietettiin silloin Karkussa, evakkopaikkakunnalla.

Järjestämme eri mittaisia matkoja niin, että juhlijat voivat valita

- **kahden yön matkan**, näillä näkymin majoitus Sairalassa lomakylässä. Saapuminen perjantaina, kotikyläkäynnit lauantaina, jolloin myös kirkonmäki pannaan juhla-kuntoon ja juhla jumalanpalvelus ja päiväjuhla sunnuntaina.
- **yhden yön matka**: lauantaina Viipuri ja sunnuntaina osallistuminen juhlaan
- **päivämatka**: erittäin aikainen lähtö ja myöhäinen paluu.

Seuraa ilmoittelua www.kirvu.fi, <https://inkila.yhdistysavain.fi/>, www.facebook.com/groups/kirvu/ ja Inkilän FB <https://www.facebook.com/groups/117550663323/>.

Voit myös tilata Kirvun uutiskirjeen sähköpostiisi os. hannele.inkinen@kolumbus.fi. Uutiskirje ilmestyy 5-6 kertaa vuodessa. Inkilän Joulu- ja Juhannus -lehdissä (5,-/kpl) matkasta kerrotaan myös, sen voit tilata os. inkeri.keijamaa@phnet.fi

Kansikuvan patsas odottaa meitä ensi kesänä jälleen käymään ja viettämään juhlaa. Lähte mukaan!

Kuva Pyhäinpäivän kynttilämatkalta 2.11.2019, Heikki Jääskeläinen

Kuunjoen ja Kuunustaisen nimestä

Kirvun pitäjän ja koko Suomen vanhimpia dokumentoituja paikannimiä ovat Kuunustainen ja Ketvelampi; molemmat nimet on mainittu Pähkinäsaaren rauhankirjassa vuodelta 1323. Nimet eivät tietenkään ole syntyneet tuona vuonna, vaan niiden historia ulottuu ainakin muutama sata vuotta taaksepäin.

Kuunustainen ja Ketvelampi on mainittu rauhansopimuksessa siksi, että rajantakaiset karjalaiset, siis Kirvun itäpuolelle jääneet, saivat kuitenkin tulla pyydystämään kuudenneksen näiden vesien majavasaaliista. Majavanpyynti oli siis tärkeä osa toimeentuloa. Eläimen arvo oli sen hyvässä turkissa ja parfyymien ja lääkeaineiden ainesosassa, haustassa.

Vesistönimet ovat vanhimpia, koska vesiä myöten kuljettiin ja vesistöjen mukaan maasto ihmisten mielessä hahmottui. Kuunjoen yhteydessä näyttäisi olevan toisin. Alkuperäisin nimi on käsitykseni mukaan *Kuunu*, paikka joka myöhemmin tunnetaan *Ala-Kuununa*. Karjalan radan rakentamisen jälkeen Inkilä syrjäytti Ala-Kuunun käytöstä. Kuunun eli Inkilän on täytynyt olla muinaisille kirvulaisille tärkeä paikka. Sinne päästiin vesiä myöten nousemaan Vuokselta saakka. Alajärveen laskee Lehterjoki Kuunustaisesta. Vaikka Lehterjoki ei kulkukelpoinen olekaan, se on ollut oppaana Kuunustaiselle noustaessa.

Alajärven toinen nimi on Hiienjärvi, ja järven rannalla on jyrkkä Hiienmäki. *Hiisi*-paikannimet ovat Mauno Kosken mukaan olleet alkuaan vainajien uhrilehtoja ja sitten kehittyneet palvontapaikoiksi. Suomen *hiisi*-nimet ovat hänen mukaansa keskiaikaisia

tai vielä vanhempia. Lisäksi Inkilässä on oma Linnavuorensa ja linnavuoria varustettiin Suomessa ristiretkiäjäillä eli vuosina 1100 – 1300.

Kuunu (Inkilä) näyttäisi siis olleen asuttu ja jonkinlainen keskus jo ennen, kuin se ilmestyy asiakirjoihin. Väitänkin Inkilän olleen se alkuperäinen *Kuunu*, joka on antanut nimensä *Kuunjoelle*, *Kuunustaiselle* eli *Kuunustajärvelle*, *Yli-Kuunulle* ja *Kuulammelle*.

Kuunjoen ja *Kuunun* (Inkilän) suhde on seuraava. Käsitykseni mukaan alkuaan Kuunun kohdalla olevaa jokea on kutsuttu *Kuununjoeksi* tai *Kuunujoeksi*. Kun murteessamme genetiivin *-n* sanan lopusta jää pois, niin lopputulos on molemmissa tapauksissa *Kuunujoki*. Lisäksi sanan loppuvokaali katoaa helposti, jolloin tulos on *Kuunjoki*.

Lukija voi nyt kysyä, eikö sitten *Kuunjoen* alkuosan loppu *-n* jäisi saman säännön mukaan pois ja tuloksena olisi *Kuujoki*. Näin varmaan olisi käynytkin, jos paikallisilla asukkailla ei olisi ollut koko ajan yhteyttä nimeen *Kuunu* ja käsitystä siitä, että nimet *Kuunu* ja *Kuunjoki* kuuluvat yhteen. Nyky-Suomessa Kuunjoen alkulähteenä Rautjärven Miettälässä olevan *Kuulammen* kohdalla näin on varmaan tapahtunutkin. Alkuperäinen nimi olisi ollut *Kuunlampi*, jonka alkuosan genetiivin *-n* on murteen sääntöjen mukaan pudonnut pois, kun *Kuunu* on etäällä eikä yhteys sinne ole ollut tukemassa *-n:n* säilymistä.

Kuunustainen

Mikä on *Kuunustaisen* suhde *Kuunuun*? Kielen näkökulmasta *Kuunu* on alkuperäinen ja *Kuunustainen* (*Kuunustajärvi*) *Kuunun* johdos. Suhde näillä nimillä on sama kuin sanoilla *seinä – seinusta* tai *taus – tausta*. Johdos *Kuunustainen* tarkoittaa jotakin, joka on *Kuunun* lähellä tai kuuluu siihen. Järven ja *Kuunun* yhteys on siinä, että *Kuunustainen* laskee *Lehterjoen* kautta *Alajärveen* eli *Ala-Kuunun* järveen. Kun muinaiset metsästäjät ovat nousseet *Kuunustaiselle* majavanpyyntiin, he ovat käyttäneet reittiään *Helisevänjärven* jälkeen *Kuunjokea* ja *Alajärven* kohdalta poikenneet *Lehterjokea* seuraten *Kuunustaiselle*.

Kuunu-nimen alkuperä

Kuunu ja *Kuunjoki* ovat ainutlaatuisia suomen kielen alueella; muita samanlaisia nimiä ei tunneta. Suomen kielen sana *kuu* ei käy nimen selitykseksi, koska alkuperäisin muoto on *kuunu*. *Vatjan* viidenneksen verokirjassa vuodelta 1500 mainitaan *tshornye kuny*-verokyliä *Karjalamme* alueelta. Nimet käännettiin *mustan näädän* verokyliksi. *Larry Hulden* on kirjassa *Viipurin läänin synty II* osoittanut *mustan näädän* käännösvirheeksi. Oikea käänнос on *mustan veron* kylät. *Musta vero* merkitsi suoraan *Moskovan suuriruhtinaalle* menevää veroa.

Venäjän ja slaavilaisten kielten vanha näätä merkitsevä sana on *kuna*. Sanan akkusatiivimuoto on *kunu* ja monikkomuoto *kuny*. Katson tämän sanan olevan *Kuunu*-nimen pohjana niin, että suomeen sana on lainautunut joko akkusatiivi- tai monikkomuodon kautta ja saanut tällöin muodon *kuunu*.

Venäjän sanalla *kuna* on *näädän* lisäksi merkitys raha. Merkityksen kehitys on samantapainen kuin suomen *raha*-sanalla, joka on alkuaan tarkoittanut oravannahkaa. Kun Suomen paikannimissä esiintyy aika usein sana *raha*, niin oletetaan osan paikoista

olleen veronkeruupaikkoja, paikkoja jonne paikalliset asukkaat toivat kerran vuodessa veroturkiksensa verottajilleen.

Näin *Kuunu* voi olla novgorodilaisten (venäläisten) veronkerääjien määräämä paikka, jonne alkuperäiset kirvulaiset tulivat veronahkojaan tuomaan. Houkuttelevaa on ajatella, että *Kuunustaisen* ja *Ketvelammen* merkittävät majavasaaliit ovat olleet tärkeitä paikkaa määrättäessä.

Kuunustaiselle ei *Lehterjokea* myöten pysty nousemaan, joten veropaikaksi määrättiin helposti saavutettava ja tunnettu keskuspaikka *Kuunu* (*Inkilä*). Alkuperäisväestö on koko ajan ollut suomalaista, mikä pakottaa arvelemaan joella olleen varhempikin nimi.

Nimen iästä

Pähkinäsaaren rauhankirja vuodelta 1323 antaa ajan, jota ennen nimi *Kuunu* ja *Kuunustainen* ovat syntyneet. Toisaalta tiedämme, että *Novgorodin* verotusvalta on ulottunut näille karjalaisalueille aikaisintaan 1200-luvun alussa. Jos teoria *Kuunusta* venäläisten veronkeruupaikkana pätee, niin *Kuunu*-nimen alkuperä olisi 1200-luvun alku. Nimellä olisi siis ollut ikää ennen *Pähkinäsaaren rauhaa* jo reilut sata vuotta.

Markku Rainio, edesmenneen Kauno Alsion imatralainen naapuri, inkiläläisten ottopoika

Toimitus huomauttaa: Jutussa mainittuja paikkoja voi ihailla vaikkapa *Riitta Hämäläisen* kirjoittaman ruskamatkakeretomuksen yhteydessä ja *Muistojen Inkilä* -mainosliitteessä keskellä lehteä.

Kirvu-juhlat vietettiin iloisesti Kuivannolla

Syyskuun alussa vietettiin hienot Kirvun kihut Orimattilan Kuivannolla, joka oli yksi kirvulaistenkin sijoituskylistä jatkosodan jälkeen. Messu pidettiin Kuivannon omalla kirkolla ja juhlat Maamiesseuran talolla.

Juhlan ohjelmassa muisteltiin monella tavalla vuotta 1939. Esiintymässä olivat mm. Kirvun Pojat, Kirvun Lauluseura ja Lauluseuran Iskusävelmäjaosto. Nähtiin myös näytelmä

Mitähän tästä vielä tulee...

Tuvassa istuu mummo, kutoo sukkaa ja kiikkuu, emäntä touhuilee piirakoita leipoen, isäntä selailee sanomalehteä, renki tulee sisään mailanteelmys kädessä. On marraskuun 26. päivä:

Renki:

Koha talvi täss tulloo nii kyl miun on ruvetava jääkiekkoo harjottelemmaa. Onha tää nyt häppee ko ensimmäise kerra päästii sillo tammikuus osallistummaa Sveitsis Baaselis näihe jääkieko maalimamestaruuskilpailuihi ja jäätii viimoseks, neljännekstoista!

Isäntä:

Mitä sie höpäjät, kyl siullekkii on tärkeempää hommaa ko jääkiekko! Siel on nyt meijä molemmat pojat olleet linnottamas Kannasta. Kesäkuust saakka siel miehet kaivoit. Se meijä kirvulaiste puolustusministeri Juho Niukkanen siin ol valtio rahhaa antamas. Ja mahottomat sotaharjotuksetkii piettii. Ai hyö sannootkii jotta ratiost tulloo kuunneltavvaa sielt linnotustöist. Avvaahaa se ratio.

Renki avaa radion, kuunnellaan hetki haastateluja. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/03/16/karjalankannasta-kiertamassa>

Mummo:

Kylhä se miekii kaivaisi ja linnottaisi jos oisi nuoremp. Mut vanhaha mie oon. Vaa ei se mittää nyt haittaa ko miekii rupesi rahhaa saamaa ko tul voimaa vuuve alus se Kansaneläkelaki. Rahhaa tulloop, ei voi estää (nauraa).

Emäntä:

Mut vielä jos pääsis sen toukokuus voimaa tulleen vuosilomalain piirii, niinku ne kesävieraat olliit, jot sais vaik viiko verra lommaa, tai vaik valla kaks. Mut ei, mie vaa leivo näitä piirakoita, riisil ja perunal...

Radiosta kuuluu viulumusiikkia <https://www.youtube.com/watch?v=uOuTCKlyXT4>

Emäntä:

Onks tää se Heimo Haitto joka voitti Englannin sen viulukilpailun? Vasta 13-vuotias, kilpailun nuorin kuuluu ollee. Viipuris on syntynt ja siel olt venäläise viulusoito-opettaja huommas. Hänest myö viel kuullaa.

Isäntä:

Mitäs näist viulisteist ko Suomee on koko

vuos kuritettu! Jot muka Suomelahe saaret pittäis vuokrata tuolle naapurille. Ja Saksa kans pittäis hyökkäämättömyyttä vakkuuttaa. Eihä myö siihe etes ylletä! Issehä hää Puola kimppuu käi syyskuu alus ja nyt on koko maalima sovas...

Renki:

Ol siin syystöis tekemiist jotta saatii kaik sisää ajallaa, ko raktorii ei tahtont saaha polttoainetta, hyö ko panniit sen kortille siin samas syyskuu rytäkäs... Ja lokakuus sitte piti ruveta hevosii ja muita kulkuneuvoja armeijalle antamaa. Ei pääse oikee tansseihinkaa. Onneks pyörä on viel...

Mummo:

Ja lokakuus panniit kohvinkii säännöstely, kyl nyt on nii huonoo... Mite hyö siel Ylmääräisis Harjoituksis jaksat harjotella jossei kohviikaa saa; lokakuu puoles välis se sit tul se liikekannallepano. Sin män vanhin meijä pojist...

Emäntä:

Mistähä myö saahaa tarpeeks tummaa kangasta tai vilttejä, jotta saahaa pimennys käyntii? Sillo lokakuus hyö jo Helsingis harjotteliit sitä pimennystä ja ilmatorjuntaa. Ja kuulittaks työ jot sammaa aikaa ainakii 100 000 helsinkiläistä siirty vappaaehtosest maa-seuvulle turvaa. Meille päi ei oo kyl kettää tult, miks oiskaa, kohti ittä.

Isäntä:

Nythä sitä uutta ministerrii, sitä kansanhuoltoministeri Rainer von Fieandtia tarvitaa ko maaseutu on täynnä huollettavii helsinkiläisii... Mut mitä hyö kaikki 16-60-vuotiaat siel maal tekkööt ko tul se yleine työvelvollisuus voimaan?

Mummo:

Mut onk se mitä työtä ko ihmine kirjottaa kirjoi? Hyö olliit sille F.E. Sillanpäälle antaneet sen Noopelin kirjallisuuspalkinnon, ne ruotsalaiset. Mistähän sen kirjan sais jot vois lukkee onko se mistää kotosii, olko se Silja nuorena nukkunu? Vähä mie eppäilen...

Renki:

Mitähän sekkii meinas ko Pohjois-Savos ja Pohjois-Karjalas tulj sitä lunta iha pyrynä jo lokakuu lopus...

Isäntä:

Siel hyö ramppasiit lokakuus Paasikivi, Tanner, varatuomar Nykopp ja eversti Paasonen Moskovas neuvottelemas mut ei siintä sit mittää tult. Kovvii olliit vaatimukset. Helsingis juna-asemal olliit kansajoukot laulamas virsii hyvä matka toivotukseks läh-tijöille vaa ei auttant.

Emäntä:

Pittäisikö ne kultasormukset käyvä vaihtamas rautasiin jotta saataisii rahhaa Suomelle sotavarustuksii...sitä mie mietin.

Rooleissa Heikki Jääskeläinen, isäntä, Helena Ryytänen, mummo, Mikko Kuosa, renki ja Sirpa Suvanto, emäntä. Kertojana Teija Sipiläinen. Teksti Hannele Inkinen, Teija Sipiläinen ja Pentti Tomminen.

Isäntä:

Ai mut nyt alkaat uutiset, ratio auki!

https://yle.fi/progressive/mp3/elavaarkisto/ea/08001_1_mainilan_laukaukset.mp3

Emäntä:

Mitähän tästä vielä tulee...

Kertoja:

27. marraskuuta – Suomen hallitus lähettää Mainilan laukausten johdosta Moskovaan vastanootin, jossa vakuutettiin, ettei laukauksia ollut ammuttu Suomen puolelta.

28. marraskuuta – Neuvostoliitto sanoo irti Suomen kanssa vuonna 1932 solmitun hyökkäämättömyyssopimuksen ja neuvostosotilaat kaappaavat kolme suomalaista rajavartiijaa Kalastajasaarennossa Pummangin lähellä.

29. marraskuuta – Neuvostoliitto katkaisee

diplomaattisuhteet Suomeen.

30. marraskuuta – Neuvostoliitto hyökkää Suomeen ja talvisota alkaa. Mannerheim ryhtyy sotavoimien ylipäälliköksi.

Marras-joulukuun aikana Neuvostoliitto pommittaa muun muassa Helsinkiä, Turku, Jyväskylää ja Vaasaa. Ihmisuhreilta ei vältytä. Taisteluja käydään Taipaleenjoella, Summan suunnassa ja Suomussalmella. Saavutetaan voittoja ja kärsitään tappioita.

Vuoden viimeisenä päivänä 31.12.1939 katsotaan kulunutta vuotta taaksepäin. Vuosi on ollut raskas Suomen kansalle; jatkuvatko koettelemuksen ajat? Ehkä Uusi Vuosi ja uudet ajat luovat valoaan myös tälle pienelle Pohjolan kansalle, joka parhaillaan elää sataa viittä kunnian päivää...

Karjala-lehden Kirvu-liitteestä vuodelta 1971

AHOLAN HEIKISTÄ

Ensimmäisen maailmansodankin aikana oli Suomessa elintarvikesäännöstely ja sitten taas kerran jauhoannos pienehen puolella. Joku kysyi Aholan Heikiltä, että kuinka hän tulee toimeen nyt suuren perheen kanssa? ”Meil o huussis kaks reikää, mie löi toise umpee”, oli Heikin vastaus.

Kerran joku kysyi Aholan Heikiltä, minkälaista palkkaa poikasi saa? (Heikin poika oli töissä rautatiekonepajalla.) ”Se saap sellasta palkkaa ko resitent, mut en mie tiije, saapik se nii paljo”, vastas Heikki.

Kirvun Huopatehtaalle perustettiin ennen vapaussotaa työväenyhdistys. Se järjesteli perheiltamia, jossa olisi myös tanssittu, mutta ei ollut soittajaa. Aholan Heikki osasi soittaa, mutta ei ollut ”peliä”. Eihän siinä muu auttanut kuin kerättiin kolehti ja laitettiin Heikki Viipuriin ”pelin” oston. Heikki oli aikansa kaupungissa, mutta palasi kotiin ilman mitään soittokonetta. Rahat olivat kyllä menneet. Joku kysyi, että mihin ne rahat ovat menneet, kun ei ”peliä” tullutkaan? ”Mie ostin pirupaskaa”, oli Heikin vastaus. ”No miten siihen niin paljon meni?” ”Mie ostin koko paska.”

Kerran joku kysyi Aholan Heikiltä, missä tämä oli ollut töissä. ”Mie syytä sinnuu kunnianloukkauksest, ko sie tuollasii kyselet, jot miu pitäs tehä töitä”, uhkasi Heikki.

Lehtimaksut 5 €/kpl ja lahjoitukset voi suorittaa
Inkilä-tilille FI78 1087 3006 1013 47
 Käytä viitenumeroa: **2260**

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI78 1087 3006 1013 47	BIC	
Saaja Mottagare	Inkilän Kylätoimikunta	Inkilän Joulu 5,- Inkilän Juhannus 5,- Lahjoitus	
TILISIIRTO, GIRERING Maksajan nimi ja osoite Betalarens namn och adress		Viitenumero Ref. nr	2260
	Allekirjoitus Underskrift	Eräpäivä Förfallodag	31.12.2019
Tilitä nro Från konto nr		Euro	€

Maksu välitetään saajalle maksujenvälityksen ehtojen mukaisesti ja vain maksajan ilmoittaman tilinumeron perusteella.
 Betalningen förmedlas till mottagaren enligt villkoren för betalningsförmedling och endast till det kontonummer som betalaren angivit.

Inkilän kylätuotteet

-katso kaikki tuotteet inkila.fi

Inkilä-ikimerkki 10 kpl/20 € 20 kpl/40 €

Inkilä-postikortti 1,50 € kpl

Karjala tanssii CD-levy,

sis. laulun Inkilä kotikylämme Karjalassa ja 17 muuta uutta laulua. **Hinta 20 €/kpl.**

Tilauksesta INKILÄ somistuksella villasukat 27 € pari sis. postikulut.

Postimerkkien ja -korttien, sukkien sekä levyjen tilaukset: I Keijamaa 0400 582952, inker.keijamaa@phnet.fi

Uniikkikoru Inkilän aalloppi
55 € + postikulut

Inkilän kyläviiri, korkeus 43 cm. Pöytästandaarin jalusta on harmaata marmoria, tanko niklattu.
Hinta 33 € + postituskulut.

Korun ja viirin tilaukset Riitta Hämäläinen,
puh. 040 574 1114

KIRVU-tuotteet

Kirvun kyläkartat CD 30 € + postitus

Servetteline 20 € +postitus

Piparimuotti 10 € +postitus

Tilaukset:

Seppo Rautama, Mäntsälä puh. 0500 800 685

Katso tuotteita myös www.kirvu.fi/tuotteet

Kirvun Pitäjäseura myy Kirvun kukko -korviksia hintaan 15,- (sis. lähetyskulut, ilman lähetyskuluja 12,-) Läpimitta 1,5 cm, tappimalli 1,3 mm, teräs 304, suomalaista käsityötä.

Kirvu-lippalakki (harmaa).
Noutohinta 15 euroa. Postikulu 9,90.

Tilaa omasi os.
[hannele.inkinen \(at\) kolumbus.fi](mailto:hannele.inkinen@kolumbus.fi) tai
[teija.sipilainen \(at\) elisanet.fi](mailto:teija.sipilainen@elisanet.fi)

Kasviskeittokirja

Kirvun Luonnonparantolasta

Vuonna 1911 avattu Kirvun Luonnonparantola oli kirvulaisen Maalin Bergströmin aikaansaannos. Alusta saakka parantolassa oli periaatteet: syötiin kasvisruokaa, ei sallittu tupakointia, kahvia eikä teetä, annettiin vesihoidoja kuhne-ammeissa, kuhnittiin, annettiin savikäärehoidoja ja sähköhoitoja sekä höyryä kaapeissa.

Vuonna 1927 ilmestyi oma keittokirja, jossa on kymmeniä ohjeita puuroille, piirakoille, ”salateille”, säilykkeille, leiville, kasvisruuille ja erilaisille juomille, jotka tehoavat turhaan kahvin himoon. Kirvun kahvin nimellä kulki myös juoma, jolla hoidot aloitettiin: kupillinen ruokaöljyä sitruunalla terästettynä.

Ja ken tahtoo keittää joulupuuron Luonnonparantolan ohjeen mukaan, tekee sen näin:

Riisipuuroa.

2 k.kup. riisiryyniä,

2 ltr. vettä,

½ ruokal. suolaa ja voita.

Ryynit pannaan kiehuvaan veteen kiehumaan. Keitetään hyvin heikolla tulella siksi, kunnes ryynit pehmenevät, jonka jälkeen maustetaan suolalla ja voilla. Ken haluaa, saattaa puuroon käyttää maitoa, mutta pelkkään veteen keitetty on terveellisempää. (HI)

Kaikki parantolan asiakkaat eivät kuitenkaan kysyneet kahvittomuuteen, vaan kirkonkylän kahvilat saivat salakahvin juojia. Yksi niistä oli Männistö, joka sai parantolan asiakkaiden keskuudessa nimen Harha-askel.

Männistön vieraskirjasta löytyi sosiaalipäällikkö Wilho Widenojan kirjoittama runo, joka kertoo vuonna 1937 hoidoista näin:
Riemua kevään nyt linnutkin laulaa,
siis tahdomme mekin surut unohtaen nauraa.
Mut öljykuuria moista en ota enää toista,
on minulta kaikki sappikivetkin jo poissa...

INKILÄLEHDEN toimitus:

Hannele Inkinen

Puutilantie 1 I 49, 00910 HELSINKI puh. 050 581 2434

Email: hannele.inkinen@kolumbus.fi

Minna Hölttä

Tikinmaantie 24, 37630 VALKEAKOSKI puh. 050 589 2321

Email: [mholтта@kolumbus.fi](mailto:mholtta@kolumbus.fi)

Teija Sipiläinen

Koivistonpolku 5 A, 12400 TERVAKOSKI puh. 050 500 0477

Email: teija.sipilainen@elisanet.fi

Osoitteenmuutokset ja lehtimaksut:

Inkeri Keijamaa: puh. 0400 582 952, email: inkeri.keijamaa@phnet.fi.

Jos maksat jonkun muun lehden kuin omasi, ilmoita viestikentässä lehden saajan nimi.

Inkila.yhdistysavain.fi

www.facebook.com/inkila

INKILÄN JUHANNUS -LEHTEEN 2020 tulevat kirjoitukset ym.

10.5.2020 mennessä Hannelelle.

ISSN 1235-600X

Grano Oy, Helsinki 2019

